

(Izhaja ob 4 jutraj).

Stane mesečno 12.50 Din

za inozemstvo 25.—

neobvezne

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 26.

Podružnice:

Maribor, Baravska ul. 1.
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova a.

Račun pri pošti, čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 23. avgusta.

Gospodin Stipica Radić šeta po Londonu. Obupal je nad svojo politiko na Hrvatskem in sedaj naj mu pomore še zadnji poskus — diplomacija tujih držav.

Ni skoro dvoma, da je Radić doživel in da se mu tudi poslednji eksperiment ne bo posrečil. Ne moremo si misliti, da bi se kdorkoli od oficelne Britanske spozabil, da bi z njim sploh govoril. Anglija zasleduje sicer na Balkanu svoje posebne interese, a ko- rektnost je bila vedno ena glavnih po- nes angleške zunanje politike.

Tudi v Ameriki nima Radić nikakih sledov. O tem se je mogel uveriti že zadnji čas, ko je lahko čital, da so se postavile Zedinjene države v vprašanje Nemčije bližje Francozom kot Nemcem. S Francijo samo si je Radić že zdavnaj ves koncept skvaril, po- udarjajoč svoje simpatije za Nemstvo. Italija naposled nam tudi z Radićem v Rimu ne more več škodovati kot Ita- lija z Radićem v Zagrebu.

Bolj interesanten kot gosp. Radić, to postaja od sedaj naprej razvoj takozvanega hrvatskega vprašanja. Od Radića zapuščen volilci morajo slej ali prej priti do prepričanja, da je bila dosedanja politika hrvatskih poslan- cev zanje naravnost usodopolna, vsled česar ne bo kazalo drugega kot kre- niti na nova, pozitivna pota.

Že lani so dalekovidejši ljudje tr- dili, da se hrvatsko vprašanje samo uporablja v sporu strank. Ker pa tega niso Hrvatje uvideli, so na vso moč začeli pomagati radikalom, da zmaga- jo v tem sporu. Tudi naši klerikali dobro vedo, da je demokratska stran- ka zlasti »prečanom« pravilna, med- tem ko so radikalom »prečani« samo predmet eksploatacije. Ali slepo so- vrstvo zoper demokrate je odločilo, da so raje pustili pasti naš gospodarski interes, samo da spravijo radikale na krmilo. S trijumfom so oznanili, da je edino prav, da vladajo v tej državi samo velesrbski radikali.

Hrvatsko vprašanje je bilo samo lestvica, po kateri je velesrbska stran- ka splezala do moči. Psihoza separati- stov danes sicer še vedno obstaja, da- si imamo občutek, da je doživela že pred- begom Radića par prav bladinih kope- li. Pasivnost Hrvatov bo še nekaj časa trajala, ker je — mesto da bi se upra- ve napake pisale v breme abstinence hrvatskih poslancev — vesoljno židov- stvo in napol nemško meščanstvo in s krepkim novinskim aparatom na delu, da ščuva hrvatskega človeka zoper srbsko plemo.

Cim dalj bo trajala ta psihoza, večja bo gospodarska škoda za Hrvate in Slovence. Mnogi menijo, da »tako ne gre dalje«. In vendar gre. Vsak dan se kriči, da bo separatizem zmagal in da bo vse zrušilo, a sonce izide drugi dan ravno tako in stvar gre naprej — predvsem na škodo onih, ki sede za pečjo in kriče. A ne vidijo, da s svojo abstinenco ravno vzdržujejo celi upravni škandal.

Hrvatje so leta 1868. podpisali po- godbo z Ogrsko. Borba je trajala in uprav krasno so se držali mnogi Hrvat- i. Seveda mnogi so se vdali in so ra- čunali z razmerami. A Madžarska je kljub desetletnemu sporu obstajala in avstro - ogrska monarhija tudi in zru- šila jo je le svetovna vojna. Pasivna politika ni imela uspeha.

Jugoslavija je narodna država Hrva- tov, Srbov in Slovencev. Ne more se jo primerjati z Madžarsko. In še tako razgizen fanatizem bo zaman dokazoval, da hočejo Srbi Hrvatov vzeti narod- nost ali Slovencev književni jezik in vero. Mase morajo prej ali slej spozna- ti, da so ti strahovi abotni in se torej z metodami, ki so se uporabljale zoper Madžare, ne more nastopati v narod- ni državi, v lastni svobodni domovini. Imele bodo toliko manj uspeha kot so imele v avstro - ogrski monarhiji.

Tačas pa bomo krvaveli gospodars- ke in kulturno. Abstinenca Hrvatov bo proces naše gospodarske asimilaci- je podaljšala za desetletja. Mesto krat- ke krize v prehodni dobi, imeli bomo zelo dolgotrajne težave, ki bodo šle z račun — »prečanom«, predvsem Hrvat- ov in Slovencev.

Problem ozdraviti državo je, kako Hrvate nazdraviti državopravne boleznin in jih pridobiti za aktivno po- litiko. Demokratska stranka, poučena iz težav polpretekla dobe, vidi, kako je vse njeno delo skoro onemogočeno, ker ni sukurza iz Hrvatske, ima naj- večji interes, da pridobi celokupno hr- vatsko zastopstvo za pozitivno delo.

Prav poseben interes pa imajo na tem prečanski demokrate, ki na licu mesta vidijo vse one pogoje, ki tako bistveno škodujejo državi ideji.

Radićev fijasko v Londonu

DOBITI NE MORE NIKAKIH STIKOV. — PRESELI SE V CURIH.

Beograd, 22. avgusta. r. Po poročilih iz Londona je doživel Radić tamkaj ve- liko razočaranje. Vsi njegovi poskusi, da bi se približal nekemu angleškemu državljanu, so se popolnoma izjalovili. Radić je pričel zato sedaj posejati lon- donske redakcije, kjer se pritožuje nad Srbi in njihovo tiranijo. Toda niti tu ni imel več sreče.

Kakor izgleda, odpotuje Radić že ta teden iz Londona in sicer v Švicco in Italijo. Govori se, da se namerava stal- no naseliti v Švicco, verjetno v Curihu, kjer ima v neki tamkajšnji banki nalo- žen svoj denar. Iz Curiha namerava po- tem razvijati najostrejši boj proti Beo- gradu in Srbom. Tamkaj bo tudi centrala hrvatske emigracije, ki bo v zvezi z dr. Frankom, Klobučarićem in probujenimi Madžari.

Beograd, 22. avgusta. p. Beograjski listi poročajo iz Londona, da je ostalo Radićevo bivanje v Londonu brez vsa- kega rezultata. Tako poroča nocoj »Tri- buna«, ki ima zveze z zunanjim minist- stvom, da so ostali vsi Radićevi posku- si, približati se kateremukoli angleškemu državljanu, brez uspeha. Radić se zato že odpravlja iz Londona.

OBZNANA PROTI RADIĆEVCEM?

Beograd, 22. avgusta. p. Kabinet min- istrskega predsednika je nocoj izdal ko- munike, v katerem pravi, da minister

Velizar Janković novinarjem ni dal no- bene izjave v vprašanju zadržanja vlade napram Radiću. (Ta demanti se nanaša na poročilo »Hrvatskega lista«, ki ob- javlja razgovor svojega dopisnika z mi- nistrom Jankovićem, ki je baje izjavil: Beg g. Radića bo na našo notranjo po- litiko vplival dobro ter se Radićevo de- lo brez pretiravanja sme imenovati ne- sravno in izdajniško. Dejstvo je, da je s tem za vse čase odpravljeno z dne- nega reda takozvano hrvatsko vpraša- nje. Radić je v državi delal proti državi. To svoje delo bo nadaljeval tudi v tu- jini, kjer se mu ni treba bati jeze svojih volilcev. Proti Radiću in njegovim pri- jateljem se bo porabil zakon o zaščiti države, ako bo nadaljeval svoje delo proti državi. Ustava se bo izvedla v vseh pokrajinah, tudi na Hrvatskem).

STALIŠČE MUSLIMANOV IN KLERI- KALCEV.

Beograd, 22. avgusta. p. »Novosti« pi- šajo: Po poročilih iz Sarajeva in Ljub- ljane so se vršili razgovori med jugoslo- vansko-muslimansko organizacijo in slo- venskim klerikalnim klubom o tem, kako stališče naj se zavzame z ozirom na od- hod Radića v inozemstvo. »Novosti« pravijo, da prevladuje mišljenje, da se ni treba prehiteti z odločitvijo ter da naj se čaka na rezultat Radićeve akcije.

Uradno poročilo o volitvah v Srbiji

PROGRAM NOVE BEOGRAJSKE UPRAVE.

Beograd, 22. avgusta p. Po uradnem komuniqueju ministristva za notranje stva- ri se pri občinskih volitvah v Srbiji do- bili radikali dosedaj 1444 občin, demo- krati 515, semljoradniki 88, neopredelje- ni 71, džemisti 15, republikanci 5, komu- nisti pa eno. V 71 občinah se volitve niso vršile ter se bodo vršile prihodnji teden. Iz nekaterih občin še niso dospela po- ročila.

Beograd, 22. avgusta r. Danes ob 10. se je vršila svečana zapisnega novega občin- skega odbora v Beogradu. G. Pajević je pozdravil novega župana g. Marjanovića in mu izročil posle. Novi župan je v svo- jem govoru poudarjal načrt dela nove uprave, posebno za novi generalni načrt

mesta Beograda z ustanovitvijo novih kopalšč v Beogradu, novih otroških do- mov, sanitarnih ustanov, ureditvijo cest, izvedbo novega pristanišča in kejev. Po- udarjal je tudi draginski problem.

Nato je govoril g. Ljuba Davidović kot predsednik opozicijske skupine in me- ščanskega bloka. Zdel je g. Marjanoviću pri izvedbi tega programa uspeh in obli- jub pomoč članov opozicije ter meščanske- ga bloka pri izvršitvi tega dela. Gospod Davidović je dalje opozarjal na nevarnost, da se v povojni družbi v Beogradu vedno bolj pojavlja kal družabne bolezni, to je korupcije in je klical na skupno borbo proti tej razjedajoči moralni epidemiji.

Ministrski svet

Beograd, 22. avgusta p. Popoldne od 14.30 do 20. je bila seja ministrskega sve- ta, na kateri so se reševala tekoča vpra- šanja in bili odobreni krediti spamez- nim ministristvom. Razpravljalo se je tudi o broderskih družtvih. Nato je vlada iz- vršila redukcijo osebe naše reparacijs- ke komisije v Wiesbaden. Konec seje je bil posvečen Radićevemu vprašanju. Ministri so bili zelo rezervirani in niso hoteli dati nikakih detaljnih obvestil.

JANJICEVO OPRAVIČILO.

Uradni komunik o evharističnem kon- gresu v Beogradu.

Beograd, 22. avgusta p. Iz ministrskega predsedništva je bil nocoj izdan nastopni komunik: Evharistični kongres v Zagre- bu se je izvršil na najsvetanejši način. Kongresu je prisostvoval nuncij Pelegrinetti, minister za vere dr. Janjić in vsi naši škofje. Pri vseh prilikah se je kon- statirala lojalnost napram kralju in drža- vi. Na kosilu pri pokrajinskemu namest- niku Cimiću so se govorile navdušene zdravice kralju in kraljici. Poudarjalo se je edinstvo naroda. Prisotnost članov vla- de je napravila najboljši vtis. Komunique, ki je sestavljen gotovo po navodilih mi- nistra dr. Janjića, ima peč namen, opravičiti ministrovo navzočnost na kongresu. Na enak način bo poročal brčane tudi o ljubljanskem katoliškem shodu, ki se ga g. Janjić seveda tudi udeležil. Ured.)

BAKARSKA ŽELEZNICA.

Beograd, 22. avgusta. r. Ministrski svet je v načelu sprejel ponudbo angleškega polkovnika Devisa za zgradbo gravita- cijske železnice, ki bi vezala postajo Bak- ar s pristaniščem. Železnica bo mogla prevažati normalnotirne var us. De- lis bo osnoval za zgradbo posebno delniško družbo.

UKINJENJE BARANJSKE ŽUPANIJE.

Beograd, 22. avgusta. r. Notranje mi- nistrstvo je ukinilo baranjsko županijo in dodelilo njena dva srezna bački župa- niji.

Beneševa mislija v Rimu

Rim, 22. avgusta. j. Iz uradnih kro- gov se poroča, da je Benešev obisk v Rimu ne bo imel posebnega političnega pomena. Dr. Beneš boče ostati z mini- strskim predsednikom Mussolinijem v stiku od zadnjega sestanka letošnje spomladi malo pred prihodom avstrijske- ga zveznega kancelarja dr. Seipila. Iz- ključeno je, da bi dr. Beneš prevzel vlogo posredovalca med Anglijo in Francijo, ker Italija v londonskih projektih sama posreduje. Dr. Beneš prispe v torek zjutraj v Rim v spremstvu italijanskega poslanika v Pragi.

Za enkrat se čuva o Beneševem po- tovanju stroga tajnost. Že sedaj pa se da sklepati, da so pogledi vseh obrnjeni proti vzhodu, kjer obstajajo za Italijo problemi, ki tangirajo njene odnose do Jugoslavije in Male antante.

PAŠIČEV POVRATEK.

Beograd, 22. avgusta. p. Vaš dopis- nik doznava, da se bo ministrski pred- sednik Pašić vrnil iz inozemstva 10. septembra. Radikalni poslanci zahtevajo, da se 18. septembra vrši seja radikal- skega poslanskega kluba.

AMERIŠKO POSOJLO POLJSKI.

Varšava, 22. avgusta. j. Ministrski svet se bavi te dni s pripravi za usta- novitev emisijske banke, ki naj bi pričela še letos delovati. Poljska država bi vze- la v ta namen od Morganove banke 100 milijonov dolarjev posojila. Posojilo naj bi bilo v zlatu in bi ostalo v Morganovi banki ter se uporabljalo za podporo poljs- ke marke. Poljska bi odplačevala štiri leta po dva in pol milijona dolarjev. Po- trebne garancije bi nudila poljska po- trebna polja.

NOV SLAVIST NA GRAŠKI UNIVERZI.

Dunaj, 22. avgusta. s. Zvezni pred- sednik Mainisch je imenoval asistenta na cerkveno-pravem Institutu berlinske univerze, dr. Henrika Schmidta, za izred- nega profesorja slovanske filologije na vseučilišču v Gradcu.

Vsebinsa francoskega odgovora Angliji

ZAHTEVA PO UKINJENJU PASIVNEGA ODPORA. — POGOJNO PLAČILO DOLGOV ANGLIJI IN AMERIKI.

Pariz, 22. avgusta. s. Danes dopoldne je bila objavljena rumena knjiga, ki vse- buje francoski odgovor na angleško no- to od 1. avgusta. Odgovor obsega 18 strani, dodatek, ki zavrača angleške te- ze, pa 27 strani.

Prava francoska nota vsebuje v prvi tretjini samo zgodovinski razvoj repa- racijskih pogajanj do januarja 1923., ko je reparacijska komisija ugotovila, da Nemčija namenoma noče izvršiti svojih obveznosti. Francoska vlada izjavlja, da v reparacijskem vprašanju ni nikdar mi- silila na politiko egoizma, ker je vedno računala z bednim položajem, v katerem se nahajajo nekateri njeni zavezniki, med njimi tudi Anglija, zaradi splošno- vladajoče brezposelnosti. Nemčija je do- bila celo vrsto koncesij, vendar pa je kljub temu neprestano slabila svoj go- spodarski, finančni in proračunski polo- žaj, obenem pa obnovljala trgovsko mo- narhijo in industrijo.

Oddelek o »legalnosti« zasedbe Porurh- ja naglašja, da je Francija zasedla Po- rurhje samo zato, ker Nemčija ni več iz- polnjevala svojih obveznosti. Zakoni- tost zasedbe je utemeljena po mirovni pogodbi in kolektivnih izjavah zavezni- kov. Ako bi imela Francija kake prikri- te namene, bi okupirala tudi rensko po- dročje. Akcija je bila spočetka zamišlje- na tako, da bi Francija ponudila z njo

Nemčiji dobrohoten in iskren sporazum, sledil pa je od nemške strani v odgovor pasivni odpor. Francija želi kot predpo- goj za pogajanja z Nemčijo, da ukine pasivni odpor, nakar bi se izpraznile zasedene ozemlja vršila postopoma v sorazmerju z nemškimi odplačili, ki se bodo morala vršiti vse drugače kakor dosedaj.

Pod naslovom »Reparacijska plačila in medzavezniški dolgovi« izjavlja Franci- ja, da ne bo poprej plačala svojih dolgov Angliji in Ameriki, dokler ne dobi od Nemčije reparacijskega dolga. Nota kon- čno tudi odklanja presojo plačilne spo- sobnosti Nemčije po kakih mednarodni strokovnjaški komisiji, kakor je pred- lagala Anglija, ker je za to po mirovni pogodbi kompetetna samo reparacijska komisija.

Pariz, 22. avgusta. j. V francoskih uradnih krogih poudarjajo, da zavisi re- šitev reparacijskega vprašanja od vtisa, ki ga bo napravil Poincarjev odgovor v Angliji. Če bo angleška vlada zavrnila francoski odgovor kot podlago za na- daljnja pogajanja, je zastoj francosko- angleških pogajanj o reparacijskem vpra- šanju neizogiben. Upa pa se, da pride do sporazuma z Anglijo, čeprav se še ne sme sklepati, da bo vprašanje hitro re- šeno.

Silen padec nemške marke

NENADEN NOV SUNEK NAZDOL. — PROTIDREDBE VLADE.

Berlin, 22. avgusta n. Nemška marka je na inozemskih tržiščih, posebno v New- Yorku, doživela nov katastrofalen padec, ki je tečaj tako rekoč razpolovil. Dolar je dosegel naravnost neverjetno višino 7 mi- lijonov mark. Silni padec je izzval med gospodarskimi krogi velikansko presene- čenje posebno, ker še nihče ne ve, kaj je prav za prav vzrok novega padca marke in to tembolj, ker je prišel ravno v tre- nutku, ko pripravlja državni kabinet stroge odredbe za pobjanje inflacije, za omejitev gospodarske krize in draginje in za sestavitev deviznega fonda za profl- ranje marke. Domneva se, da gre morda za borzni manevar ali pa za posledice vedno večjega denarnega obtoka v Nem- čiji, ki bo dosegel konec tega tedna ogromno vsoto 60 bilijonov na dan. V političnih krogih prevladuje mnenje, da je inozemstvo radi strahovite inflacije zgubilo vsako zaupanje v nemško gos- podarsko politiko, ki se je pojavilo tudi že v Nemčiji sami. Padec marke je vzbudil presenečenje tudi radi tega, ker se je marka po nastopu Stresemannove vlade ravno nekoliko opomogla in v zunanje- političnem položaju Nemčije od tedaj ni nastopilo nobeno poslabšanje, ampak na- sprotno se lahko ojačanje. Opača pa se, da spravlja državna banka vedno večje mase bankovcev v promet, da odpomore strahovitemu pomanjkanju denarja.

Da parira udarec, je pripravila vlada številne zasilne odredbe, ki stopijo takoj v veljavo. Podrobnosti še niso znane, računa pa se, da bo ustanovila vlada pred- vsem devizni fond za podpiranje marke, omejila naraščanje dolga, povečala izvoz in zmanjšala uvoz.

V pričakovanju prisilnih odredb vlade.

Berlin, 22. avgusta. s. Na deviznem trgu vlada danes mir. Povpraševanje je zelo majhno. Domnevajo, da je zastoj v prometu nastal vsled tega, ker pričaku- lejo gospodarski krogi za prihodnje dni zasilnih odredb vlade glede stabilizacije in podpore marke. Listi naznanjajo pri- silne ukrepe Stresemanna, ki bo baje najprej skušal pridobiti industrialce za prostovoljno oddajo deviz. Če se bo po- kus ponesrečil, bo sledila zaplemba de- viz. Stresemann je mnenja, da je naloga vlade, da prepreči predvsem nevarnost mednarodne prisilne kontrole.

Konferenca vlade z industrialci.

Berlin, 22. avgusta. j. V državnem fi- nančnem ministristvu so se vršili danes razgovori državnega kancelarja in fi- nančnega ministra z zastopniki nemške industrije. Zvečer je sprejel državni kan- celar voditelje strank. Jutri bo Strese- mann podal v glavnem odboru Reichs- taga izjavo o prisilnih odredbah. V pe- tek bo državni minister zavzel stališče proti Poincarju.

Poostreitev položaja v Porurhju.

Essen, 22. avgusta. s. Položaj v Po- rurhju se je znova poostrel. Rudarji ve- čih rudnikov izjavljajo že nekaj dni pa- sivno rezistenco, ker se ni ugodilo nji- hovim meznim zahtevam. Delodajalci so večino teh obratov zaprli.

Inozemske borze

22. avgusta:

CURIH: Berlin 0.00011; New-York 558; London 25.17; Pariz 31.55; Milan 23.92; Praga 16.175; Budimpešta 0.08125; Bu- karešta 2.55; Beograd 5.775; Sofija 4.75; Varšava 0.0024; Dunaj 0.0078.

TRST: Zagreb 24 do 24.20, Praga 67.75 do 68.25, Dunaj 0.08, Berlin 0.00 do 0.0012, New-York 23.05 do 23.15.

DUNAJ: Beograd 733 do 737; Berlin 0.012 do 0.014; Budimpešta 3.85 do 3.95; Bukarešta 334 do 336; London 823.000 do 824.000; Milan 8054 do 8066; New- York 70.985 do 71.185; Pariz 4017 do 4033; Praga 2077 do 2087; Sofija 608 do 612; Varšava 0.293 do 0.305; Curih 12.823 do 12.875; dolarji 70.560 do 70.960; lire 3030 do 3050; dinarji 724 do 730.

PRAGA: Dunaj 4.00; Berlin 0.0875; Rim 150.50; New-York 84.06; Beograd 86.875.

BERLIN: Dunaj 74.81; Rim 220.425; Praga 155.610; Pariz 801.245; New-York 5.286.750; Curih 957.600; Beograd 55.860.

NEW-YORK: Beograd 104.50; London 453.2; Pariz 556; Berlin 0.00195; Rim 490.75; Curih 18.09; Praga 233.75; Dunaj 0.14125; Budimpešta 0.56; Bukarešta 43.50.

Udeleženci šumarskega kongresa pri kralju

Po končani glavni skupščini J. S. U. so šli šumarji večeraj na Bled. Kralj Aleksander je sprejel vse udeležnike, okoli 200 po številu, v parku dvorca Savobor ob 15. popoldne. V imenu gozdarjev je pozdravil kralja kot visokega pokrovitelja J. S. U. podpredsednik Miloš Cirko-
vič in mu poklonil zelo lepo vezano spominsko knjigo »Gozdarstvo Slovenije«. S svojim očim spremstvom in v spremstvu podpredsednika in člana glavne uprave Mijodraga Stamenkovića je šel kralj mimo dolge vrste članov ter se razgovarjal s posameznimi člani glavne uprave ter z mnogimi ostalimi člani združenja in njihovimi gospodi. Kralj se je podrobno zanimal za šumarske razmere raznih pokrajin, pri čemer je pokazal veliko informiranost v vseh zadevah gozdnega gospodarstva. Posebno se je zanimal za zunanjo lesno trgovino in naglasil, da mu je znano, da naša država les tudi uvaža. Zaznavši ob tajnika inž. Marinovića številko našega lesnega uvoza, je bil silno iznenaden, da pri takem bogastvu gozdov uvažamo les. Prisotni so mu razložili vzroke te okolnosti.

Nadalje se je zanimal kralj, v kakem obsegu se vrši posekavanje gozdov o posameznih krajih, posebno v Bosni. Največje zanimanje pa je pokazal kralj za napredek gozdarstva in za prilike lovsstva v posameznih krajih. Kralju so bili predstavljeni tudi delegati češkoslovaških šumarjev, ki so se udeležili kongresa J. S. U. V razgovoru z njimi se je zanimal natančneje za prilike njihovega šumarstva.

Po polurnem cirklu se je oddaljil kralj s svojim spremstvom, spremljan s »ur-nim navdušenim klicanjem. Nato je bila prirejena šumarjem bogata zakuska. Člani združenja so odšli, očarani po zanimanju in ljubeznivosti svojega visokega pokrovitelja in vladarja, da ponesejo globoko vtise širom domovine, kjer bodo podvojili svoje delo za procvit zelene stroke, ki je ena najjačjih naših gospodarskih panog.

Z mariborskega banketa

V torek zvečer se je vršil v Mariboru nekoliko nenavaden banket v čast načelnika ministrstva trgovine in industrije g. Savića, ki si je prišel ogledat in-dustrijsko obrtno razložbo. Za banket so bile pogrnjene mize v sredi Grajske kleti. Ob stranskih mizah pa so sedeli ostali Mariborčani, običajni gosti Grajske kleti in tako prisostvovali gospodarske-mu zborovanju, ki se je razvil iz name-ranega banketa. Številne govore, ki so trajali do polnoči, je otvoril predse-dnik razstavnega odbora ravnatelj Kriz-nič, ki je še ostal pri pozdravljanju. Ste-dil mu je veliki podžupan dr. Pfeifer, potem župan Oršar to pot krajši in je-drnatelji, pa tudi jugoslovanski. Potem pa je v daljšem govoru gospodu Saviću mesto pozdravov bral levite z gospodarskih krogov g. Džamonja, ki je iznesel vse prihože napram centralni vladi: carinske sikanje in trdote, uklenjenje sub-
vencij za trgovske in obrtne nadaljeval-ne šole, izdajanje raznih odredb in za-konov brez zaslišanja gospodarskega sveta itd. H koncu je iztela puščica proti vmešavanju politikov v gospodarske zadeve, katera je baje običajla v navzočem velškem podžupanu, ki je zad-nji čas baje v ostrem konfliktu z raz-stavnim odborom radi nekega — nepo-zdrava.

Razen g. Džamonje so govorili še g. dr. Pipuš za industrijalce, za obrtno društvo g. Novak in poslanik n. r. dr. Voš-njak, ki je zahteval energično zaščito za poljedelstvo, posebno za vinorejce. Na-čelnik Savič je v lepem in stvarnem go-voru dalj prihožnikom pojasnila in bran-il postopanje centralne vlade, specijel-no svojega resorta, ter povedal marsi-katere bridko resnico na račun sloven-skih kverulantov. Priznal je tudi, da vla-da iz višjih obrambnih interesov ne mo-re žetati prevelikih investicij kapitala ob-meji. Sploh pa se naj Slovenci, zlasti politiki bolj zanimajo za gospodarske razmere in bo potem marsikaj drugače.

Banketa se je udeležil tudi Nemec dr. Talmann, prokurist velemlinarja dr. Franca, ki je povabil načelnika Saviča za drugi dan na obed.

V sredo si je g. načelnik ves dan ogledoval mariborsko industrijo, zvečer pa zopet posetil razstavišče.

Internat za srednješolce v Ljubljani

Akademski kolegij v Ljubljani se je odločil za hvalevredno novo uredbo. S pričetkom bližnjega šolskega leta je sklenil otvoriti v svoji zgradbi (Kolodvorska ulica 22) poleg internata za visokosolce tudi mal dom za srednješolce. Že od nekdaj se pogreša v Ljubljani internat za srednješolce naprednih staršev, ki bi radi preskrbeli svojim sinovom že v srednješolski dobi kar najpopolnejšo vzgojo. Srednješolski internat Akadem-skega kolegija pa bo nudil gojencem pri-liko, da v prvi vrsti zadostijo šolskim dolžnostim, poleg tega pa, da se tudi saj-
cepo razvijejo duševno in telesno do naj-popolnejše mere, tako, da bodo gojenci zapuščali internat kot olitani, značajni in napredni mladeniči.

Srednješolski internat bo pod strogim nadzorom ravnatelja in prefekta, raz-en tega tudi pod stalno kontrolo hiš-nega zdravnika.

Po predpisnem hišnem redu bodo go-jenci vstajali ob 6.15, se nato v 20 mi-nutah umijeli in oblečeli. Za tem 10 minut telovadilo proste vaje in gredo v učilnico, kjer ponavljajo šolske snov. Nato zajutrek in odhod v šolo. Po skup-nem kosilu izprehod in razvedrilo na vrtu. Po popoldanski kavi se ob 16. uri prične študij, ki traja do večerje. Nato zopet odmor na prostem, v slučaju sla-bega vremena v dvorani. Med letom se bodo vršili tudi poučni izleti in izpra-hodi, obiskovali bodo gojenci mladini pri-merne gledališke predstave in koncerte, vse pod stalnim nadzorom prefekta. V internatu je za gojence skupna velika spalnica, posebna jedilnica ter velika dvorana, ki bo služila v študijskih urah za učilnico, med prostimi urami ob sla-bem vremenu za razvedrilo. Poleg umivališča je v internatu še kopališče z dvema banjama ter je kopanje za gojen-ce obvezno. Za obiskujoče sorodnike go-jencev je na razpolago posebna govoril-nica.

Stroški za vzdrževanje so določeni na 1000 Din mesečno za gojenca. Potrebo gojencev vrši služničad. Sprejeti gojen-ci morajo prinesiti s seboj vsaj 2 obleki, zimski plašč, pokrivalo in dežnik, 2 pa-ra-čevlje, 4 dnevne srajce, 2 nočni sraj-ci, 4 spod. hlače, 10 parov nogavic, 12 robcev, 3 brisače in 1 koe kot drugo po-steljno odejo, glavnik, zobno ščetko, mi-lo, krtačo za obleko ter copate.

V internatu se bodo lahko učenci učil-ni klavir in druge izvenšolske učne pred-mete.

Z ustanovitvijo srednješolskega inter-nata je Akademski kolegij ustvaril za srednješolsko mladino vevlačno vzgoje-vališče, za katerega je opravičeno med starši veliko zanimanje.

Vse potrebne informacije glede inter-nata daje ravnateljstvo »Akad. kolegija« v Ljubljani, Kolodvorska ulica 22.

Politične beležke

Da ne bo dvomov. Demokratska stranka smatra narod Srbov, Hrvatov in Slovencev za nacionalno enoto po krvi in jeziku, po zavesti, po kontinuiteti zemlje, na kojoj prebiva sklenjeno, ter po skupnih življenjskih interesih svojega na-rodnega obstanka. Zato pa hoče dosled-no temu pojmovanju narodnega edinstva, da okrepi narodno državo, delovati za eno jugoslovansko narodno in državno misel. — Tako se glasi prva točka pro-grama JDS. Ali sedaj razumeta »Slove-nec« in »Slov. Narod« kakaj se borimo proti plemenskemu radikalizmu vels-rbstvu, ki je protijugoslovansko in zato istočasno tudi protislovensko?

Napredne sile. Pod tem naslovom priobčuje včerajšnji »Slovenec« uvodnik o gibanju v naprednih političnih stran-kah. Med drugim konstatira, da koraka grupa okoli »Slov. Naroda« v radikale. Zbrali da so si pot hlapčevanja in pri-lizovanja vsaki vladi, ker vedo, da s po-močjo ljudskega zaupanja kot »delamrži-na nadloga« nikdar več ne morejo spla-vati na površje. Koncem članka se peča »Slovenec« tudi z našim listom in piše, da postajajo »Jutrovi« centralisti pola-goma avtonomisti. Klerikalnem menda ni prav, da zastopamo gospodarske, kultur-ne in socialne interese Slovencev proti velsrbski radikalni vladi. Klerikalci do-bro vedo, da so bili jugoslovanski, a ob-enem tudi slovenski interesi samo po treh demokratskih poslancih bolje zastopani, kakor so pa zastopani danes po celi današnji klerikalni delegaciji. Kler-i-kalci sodijo vsakogar po sebi in svoji nedoslednosti. Zelo neljubo jim je, da ostro razkrivamo njihovo dvorezno po-litiko. Vsi centralistični zakoni nosijo podpis dr. Korošca, medtem ko so de-centralistični členi ustave delo demokra-tov. Ko so bili klerikalci v Ljubljani na vladi, so odpravili avtonomijo dežel in bili nelzprosn centralisti. Šele ko so šli l. 1920 z vlade, so se spomnili na avto-nomijo. Ob volitvah so bili republikanci, zdaj so za par tednov zopet monarhisti. Končno so postali popolni federalisti, dan-es pa zatajujejo Radika. Klerikalna po-litika je spreminljiva, kakor spreminja svoja načela slavna NNS po vzorcu dr. Ravniharja. Ta je svoje simpatije za hr-vaški separatizem zatajil v 4 mesecih, klerikalci so zato rabili 5 mesecev.

Politika Narodovcev. Kako zna »Slov. Narod« varati in zavajati javnost ter svoje bralce, zopet dokazuje kampa-nja, ki jo je uprizoril zadnje čase. »Narodova« razburjenost se je pojavila, čim je »Jutro« opozorilo javnost, kako brez-vestno je »Narod« ustrelil železničarjem v hrbet v odločilnem trenutku. Kakor hitro pa so začeli železničarji in Orjuna-ši vračati »Narod«, je začel on z ofen-zivo proti »Jutru« in z osebnimi napadi na voditelja JDS. S tem je hotel prekiniti svoj ostuden napad na železničarje ter speljati debato čisto drugam. Zato je čez teden dni »Slov. Narod« molčal o svojem napadu na železničarje, pač pa je grdil »Jutro« in demokrate. V očigled katoli-škega shoda in samo radi njega smo že-leli, da se nadaljevanje polemike med »Slov. Narodom« in »Jutrom« nekoliko odloži. Narodovci pa niso razumeli na-šega dobrohotnega migljaja. Dr. Ravnihar vodi ofenzivo proti stranki, kateri je do Kamenarovičeve obrekovalne akcije pripadal z vodilno vlogo, in to v očigled katoliškemu shodu. »Slov. Narod« zopet napada in izživja. »Slovenčev« slabi do-vtipi so mu dobrodošli, da jih ponatisku-je v svojih sploh prepisanih predalih in tako plešejo v lepi slogi klerikalci, sta-rosti Sokolskega Saveza in zavezniki Nemštva skupaj v gniljivi slogi proti dr.

Zorjavi. Lansko leto je dr. Ravnihar razbil napredne vrste v Ljubljani, da se prikupi Kamenaroviču. V Zagrebu je na-stopil proti centralizmu, Srbom in za re-vizijo ustave. To je potem pogrel za ob-činske volitve, da je na ta način upro-pastil Ljubljano. Zdal pa je naenkrat vse dobro, kar prinese radikalni centralisti in naloga Sokolskega staroste je pač po-bijanje demokratov v Sloveniji. Že zad-nji smo »Slov. Narod« pozvali, naj v obliki, ki se jo da pri sodniji zagrabiti, kateremu naših voditeljev očita, če ve o njem kaj nepoštenega. Odgovor pa so neslani dovtipi. Številna družba okoli »Naroda« se pač prodaja radikalom in misli, da bo za gnjlo slamo več dobila, če bo pridno napadala demokrate. A jav-nost je to mavrično politiko do dobra spregledala. Ljudje, ki danes zastopajo nemške družbe proti domačim tvrdkam, zastopajo sovražnike našega naroda pro-ti Slovincem, ki so kot državni funkcijo-narji zastopali proti državi, jutri pa se oblačijo narodno obleko, nas morale učiti ne bodo. Istotako moramo zavračati vsak nauk osebe, ki je izpodbila testa-ment pokojnega Sokolskega staroste v prid slovenskim dijakom. Pilpogačice ni-so primerni učitelji v doslednosti.

Po svetu

Nemški general v Rusiji. Iz Moskve poročajo, da je dospel tja nemški ge-ne-ral von Kraus, ki je imel več razgovorov s Trockijem ter si potem ogledal vse večje posadke rdeče vojske. General Kraus si je ogledal tudi utrdbe na ruski meji, posebno v Ukrajini.

Mussolini v literaturi. Popularni italijanski romanopisec Antonio Beltra-melli je napisal obširno delo pod naslo-vom »L'Uomo Nuovo«. V knjigi obrtva največje moč, kar jih je rodila pokraj-i-na Romagna. Glavni del knjige je posve-čen Mussoliniju; to označuje njen pome-ni namen...

Predsednik poljskega sejma operi-ran. Varšavski sejski maršal Rataj je dne 18. avgusta nenadoma zbolel in se je moral podvreči operaciji na slepem drevesu. Operacija je izpadla ugodno in Rataj se bo lahko kmalu povrnil na red-no delo v poljskem parlamentu.

12-letni sin De Valere kot propa-gandni govornik proti angleški vladi. V Dublinu se je te dni pripetil političen dogodek nenavadne vrste. Na nekem javnem zborovanju je kot govornik proti angleški vladi nastopil šele 12 let star sin zaprtiga irskega predsednika De Va-lere ter govoril ostro proti Londonu.

Hindenburg v Monakovem. Gene-ralfeldmaršal Hindenburg je te dni do-spel v Monakovo ter se nastanil pri biv-šem bavarskem ministrskem predsedniku von Kahru. Istotam se je Hindenburg se-stal s bivšim kronprincem Ruprechtom bavarskim. Bavarska policija je general-feldmaršala dočkala z največjimi voja-skimi častmi. Res čudna je ta Nemčija!

Predčasen zaključek sezone na nem-škem vzhodu. Desetkratno povišanje fe-lezniških tarif v Nemčiji je povzročilo predčasen zaključek letovišne sezone v nemških severnih kopališčih. Občinstvo je dne 20. avgusta v takih množinah na-valilo na vlake, da so na mnogih posta-jah silne gneče bile vzrok raznim nesre-čam. Večino kopališč so gosti ostavili v paničnem begu. Posetniki kopališčnih hotelov in penzij so zaradi tega gmotno zelo oskodbani.

Kolera v Mezopotamiji. Londonski listi poročajo iz Bagdada, da se je začela v Mezopotamiji silno širiti kolera, ki je bila tja zanesena iz Perzije.

Prosveta

Naši umetniki v Rog. Slatin. Iz Rogaske Slatine nam poročajo: Po gg. Thierry-Kavčnikovi, Rijavcu, Betettu in Fioglu v prejšnjem tednu, sta dne 19. avgusta nastopila v veliki dvorani Zdraviljskega doma gg. Kovač in kapelnik Matačič, a naslednji večer v gorenji dvorani skupno g. Kovač, gospe Irma Pola-kova ter gospod in gospa Stojkovič z g. Čokičem. Dočim so ostali vsaj za Sla-tino novi, ima g. Kovač že iz prejšnjih sezon tu mnogo znancev, ki so se v čast-nem številu odzvali njegovemu povabi-lu in ga toplo pozdravljali. Veseli nas, da smo imeli priliko spoznati v g. Mata-čiču tudi res odličnega pianista. Drugi večer je bil neke vrste »varieté«: poleg serioznih nuditvev g. Kovača lahka mu-za gospe Polakove, ki pa nam je a pre-krasno zapetimi in tudi od Neslovencev najbolj goroko pozdravljenimi slovenski-mi narodnimi dala i najbistejšega umetni-škega užitka; na erh še malo dramatike: od družbe g. Stojkoviča res dobro po-godena, čeprav prazna enodejanka.

Gjuro Vilović: Medjimurje, ispovijest jednega sutona. V nakladi Takšičeve knjižarne v Čakovcu je izdal hrvaški književnik Gjuro Vilović roman pod gor-njim naslovom. Snov romana tvori tragi-ka svešteniškega celibata. Delo je pisa-no tako zarlo, da se čitatelj ne more ubraniti njegovemu toplemu epilvu. Je visoka pesem medjimurski ravnini z vi-sokimi jablani in zvoniki, z dolgimi cestami in vinogradi. Vilović je v njem tako opisal Medjimurje, da ga bodo na tem polju težko prekosili. — Knjiga sta-ne 16 Din.

Jugoslovanski umetniški almanah. Umetniško oddeljenje ministrstva prosvete je sklenilo, da se zberejo osebni po-datki naših umetnikov v svrhu izdaje umetniškega almanaha. To bo prvi alma-nah te vrste v naši državi.

Sport

Pričetek jesenske nogometne sezone v Ljubljani. Žalibog se ljubljanski Iliriji ni posrečilo, da bi začela jesensko nogo-metno sezono s tekmo, ki bi po zadnjih izidih v Zagrebu, vsekakor bila sporna senzacija za Ljubljano. Niti moštvo split-skega Hajduka, niti ono subotške Bačke ne more priti v Ljubljano, ker je igral-cem obeh klubov potekel dopust in se morajo vrniti v svoje službe. Nihče ni pač pričakoval, da bo borba v nogomet-nem semifinalu med obema kluboma ta-ko ostra in tako dolgotrajna. Namesto teh tekem pa se nam obeta druga zani-miva tekma. V nedeljo igra v Ljubljani zagrebška Concordija, ki je v zadnjih prvenstvenih tekmah pokazala svoje iz-redne zmoglosti. Vedno je bila oster boj z Gradjanskim in s Haškom za prven-stvo, ki ga sicer ni dosegla, vendar pa se mora moštvo Concordije šteti med one, ki zastopajo naš najboljši nogomet. Ne-deljsko tekmo pričakujemo z največjim interesom.

Ilirija : Jadran. — Danes ob 18.15 uri se vrši v Ljubljani na igrišču Ilirije trening-tekma med prvima moštvoma Ilirije in Jadrana. Obe moštvi nastopita v kompletni sestavi.

Seja upravnega odbora Lahkoatle-tičnega podsaveza danes ob 20. uri v so-bi Sportne zveze. — Tajnik.

Šah

Šahovski turnir v Novem Sadu.

V 15. kolu je potolkel Kramer Peyer-ja, Furlani Celjaka, Stupan Tamindžića, Tenner Rožića, Singer Poljanca.

V 16. kolu je Peyer dobil proti Singer-ju, ki je igral slabo, Poljanec je zgubil proti Peyerju že zagotovljeni remis, Stupan je z lahko obračunal z Marko-vičem, Čirić je remisiral s Furlanijem. Kramer je z energičnimi potezami po-tolkel Tennerja, a Gribušin Tamindžića.

V 17. kolu je potolkel Kramer Furla-nija, Peyer Celjaka, Stupan Gribušina, Poljanec Čirića, partije Todorović-Tamindžić, Tenner-Marković in Rožić-Singer pa so končale remis.

Končni rezultat šahovskega turnirja, ki je končal v ponedeljek, je sledeči: Kra-mer, Furlani in Čirić po 11 točk, Peyer in Stupan 10 in pol, Singer 10, Poljanec 9, Rožić 8 in pol, Celjak 8, Tenner 7 in pol, Marković 6, Todorović 5 in pol, Peyer 5, Tamindžić 2 in pol, Gribušin, Madjarević 2.

Kot najmočnejši igralci so se izkazali Kramer, Furlani in Poljanec. Slednji pa je žalibog že početkom turnirja vsled indispozicije s težkimi pogreškami zgubil dve partiji in prišel v polno formo šele koncem turnirja. Furlani se je pokazal r inega igralca in so se na njegovi zdra-vi pozicijski igri razbijali vsi napadi nje-govih nasprotnikov. Kramer je bil že od početka najresnejši kandidat za zmago. Čeprav vsled indispozicije ponovno ni mogel popolnoma razviti svoje sile. Zma-ga Kramerja in Furlanija je nedvomno upravičena, ker sta brezpogojno mojstr-ska igralca, dočim se bo moral tretji zmagovalac prof. Čirić iz Sremskih Kar-lovcev še afirmirati v bodočnosti. Čirić je po stilu izvrstnega taktika in se je njegova sila pokazala zlasti v končnicah, v teoriji pa močno zastaja za Kramerjem in Furlanijem. Tudi Stupan se je pokazal na-darjenega igralca, agresivnega stila. Feuer, Singer, Rožić, Tenner in Celjak so enako močni amaterji, Marković, To-dorović in Peyer pa so uvideli manj, ka-kor se je pričakovalo od njih. Turnir je bil povprečno slabši od celjskega. Tudi bo treba na prihodnji turnir onemogo-čiti pristop uskokom. Turnir je vodil go-spod Julij Kramer, ki se je pokazal po-polnoma dorasel težki nalogi in se je njegovemu nastopu zahvaliti, da na tur-nirju ni prišlo do nobenega spora. Ne-prijetno je dirnil samo izstop Niciforja in Ognjanovića iz turnirja.

Dovisi

SAVA NA GORENJSKEM. V tukašnji tovarni Kranjske Industrijske družbe so se pripetile v zadnjih letih sicer majhne, a vendar tako pogoste tatvine, da je vodstvo zagrozilo vsakemu z odpustom iz službe, ki bi ga zalotili le pri najmanj-ši tatvini. Ukrep je bil popolnoma ume-sten in v redu, a izvajati bi se moral brez pardona ne samo proti domačinom, am-pak v prvi vrsti posebno proti tujcem. Temu pa ni tako. Pred nekaj dnevi so zasledili pri tatvini nekega Nemca. Toda obratni ravnatelj Schiller, ki je sicer sil-no strog proti slovenskim delavcem, pa je napravil v tem slučaju takoj izjemo in naložil Nemcu samo denarno globo. Ali veljajo za privržane tujce pri nas dru-gi zakoni in druge odredbe. Enaka pra-vica mora biti za vse!

TACEN POD ŠMARNO GORO. Dne 15. avgusta je priredilo tuk. pevsko društvo »Zarja« vrtno veselico v St. Vidu na vrtu gospe Cirmanove, ki nam je pre-pustila brezplačno prostor, za kar ji iz-rekamno najlepšo zahvalo. Veselica je izpadla v moralnem kakor tudi v gmo-tnem oziru najslabše. Ljudstva je bilo natlačeno polno, kar znači, da društvo uživa simpatije v naprednih krogih. K slajnejemu uspehu je pripomogel tudi zna-di Kozinov kvartet. Obenem je naša dolžnost, da se zahvalimo Sokolu iz St. Vida, ki nam je šel v vseh ozirih na ro-ko, zavedajoč se predobro, po kakih stremiljih hrepeni društvo. S tem smo postavili temelj za medsebojno delovanje na kulturnem polju. Le čudimo se, da smo potrešali marsikateroga napredna-

ka. Zal, da v naprednih krogih se vedno prevladujejo osebnosti in da postavljajo v ozadje toliko potrebna napredna in kulturna društva. Upajmo pa, da se bo do tudi take malenkosti odstranile in da bodo kmalu vsi znali poštovati pri-
dativce, ki so obenem manifestacija za na-predno idejo napram sovražnikom in za utiranje vsakega napredka. Nikjer ni ta-ko neobhodno potrebna koncentracija naprednih elementov, kakor ravno v na-šem okolisu napram rimskemu zmagu. Zavedajmo se tega in korakajmo složno naprej, pustivši na strani osebnosti.

METLIKA. Pred 14 dnevi nas je otre-dil s svojim obiskom minister n. r. g. Niko Zupančič, ki je sklical v Kambičevi gostilni sestanek radikalov. Spremljal ga je bivši komunistični apostol Stéfano-
vič. Zborovanja sta se udeležila, beri in piši 2 radikala, in iz radovednosti vel demokratov. Učitelj M. si je menda že naprej obetal dekret skromnega profe-sorja kot plačilo za svoje odpadništvo. G. minister se je mogel na shodu pou-čiti, da Metlika ni rodovitno polje za nje-gove nauke, ker sploh ni mogel priti do besede. G. Stefanovič se je vsedel iz pre-vidnosti bolj k vratom. Opazka nekega zborovalca je že tako precej razgnetega g. ministra tako razkačila, da je skočil s stola in zaklical: Vsi neradikalno kr-šeni uradniki bodo šli v zrak in sicer z največjo eksplozivno silo starega veka »radikalijo«. Vsem obrtnikom nasprotne-ga mišljenja bodo odvzete koncesije in vsi bodo morali delati kuluk po radikal-nih cestah južne Srbije! Konec galapred-stave je bil nekoliko čuden. G. Stefan-ovič in tudi g. minister sta bila opozor-jena, da je čas, da se umakneta v var-nejše gnezdo.

PTUJSKA GORA. Ptujška podružnica mariborskega dramatičnega društva pri-redi s sodelovanjem »Izobraževalnega društva na Ptujski gori« v nedeljo dne 26. avgusta ob 2. uri popoldne L. Tho-mavo komedijo »Lokalna železnica«. Ob lepem vremenu se bo igralo na prostem pred Klemenčičevo gostilno, drugače pa v šoli. Po igri se vrši na prostornem tr-gu velika veselica s pestro prosto zaba-vo. Svira godba iz Maribora, domači pe-aki oktet pa nastopi z izbranimi točka-mi. Ker gre dobiček v kulturne namene, upamo, da zavedno občinstvo v čim več-jem številu poseti našo prireditelj ter ta-ko dokumentira svoje zanimanje za naše Haloze, ki so do danes žalibog vsled mlačnosti merodajnih faktorjev in naše-ga razumnštva — v kulturnem oziru v skrajno žalostnem položaju. Železniške zveze iz Maribora in Ptuja so zelo ugod-ne. Storite vsi svojo narodno dolžnost in upoštevajte naš poziv!

Objave

× Prostovoljno gasilno društvo na Logu pri Brezovici priredi dne 26. av-gusta, v slučaju slabega vremena dne 2. septembra, veliko vrtno veselico z godbo, srečolovom in drugim sporedom. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo nove brigadne, se vsi prijatelji gasilstva vabijo na mnogobrojno udeležbo.

× Pričetek šolskega leta 1923/24. na drž. realni v Ljubljani. Učenci, ki šele vstopiti v I. razred, naj se zglasijo v kolektivnem izpisevalom in krstnim li-stom v nedeljo dne 9. septembra 1923. od 9. do 12. ure v ravnateljski pisarni. Zunanji učenci se lahko prijavijo tudi pismeno. Sprejemni izpiti za I. razred se prične v ponedeljek dne 10. septembra točno ob 8. uri. Učenci iz drugih zavo-dov se sprejemajo za II.—VII. razred v četrtek dne 6. septembra od 10. do 12. ure. Sprejemni izpiti se prične v petek dne 7. septembra. Ponavljalni izpiti se vrše od 8. do 7. septembra po tozade-rem učencem (staršem) urad. že ob-javljenem sporedu. Učenci (privatisti), imajo naknadni (letni) izpit, naj se pri-glasijo ravnateljstvu dne 2. septembra ob 10. uri. Vpisovanje učencev, ki so že obiskovali zavod in pa na novo sprej-e-tih, je v torek dne 11. septembra ob 8. uri v razredih, v katere spadajo. V ste-do dne 12. septembra se otvori novo šol-sko leto s službo božjo ob 8. uri v cerk-vi sv. Jakoba. V četrtek dne 13. sep-tembra se prične ob 8. uri redni pouk.

× Na drž. gimnaziji v Kranju je vpis-ovanje učencev za I. razred v ponde-ljek dne 10. septembra od 8. do 10. ure, nato se prične sprejemni izpiti. Vpiso-
vanje učencev v višje razrede (II.—VIII.) je v torek dne 11. septembra od 8. do 12. ure. Šolsko leto 1923/24. se prične v sredo 12. sept. z mašo ob 8. uri v gim-nazijski kapeli; redni šolski pouk pa v polnem obsegu v četrtek dne 13. sep-tembra. Ponavljalni in naknadni izpiti se bodo vršili 3., 4. in 5. septembra vesle-
od 8. ure dalje po sporedu, ki je objavl-jen na uradni deski.

× Slovo. Podpisani R. Zoleznik se po-slavlja vsled svojega nenadnega odhoda iz Slov. Bistrice od vseh svojih prijate-ljev in znancev ter društev Sokola, Na-rodne šitalnice in O. M. podružnice ter se tem potom kar najljakreje zahvalju-je vsem cenj. predsednikom omenjenih društev za njihovo naklonenost. — R. Zoleznik.

× Kino »Ideal« predvaja od četrta-ke dne 23. avgusta do vstevši nedelje to je 26. avgusta, veliko pomorsko tra-gedijo v 5 dejanjih »Gospodar morja«. V glavni vlogi igra znani Karl Roger. Film je krasne vsebine, odlikuje se pa tudi po izvrednoto lepih naravnih po-snetkih.

Politični odmevi

Demokratizem in klerikalizem

Klerikalizem je kakor postarna žena, ki se rada vsak hip predstavlja v drugačni obleki. Vsi ideali slovečanstva, kar so jih kdaj zamislili veliki mojstri, so klerikalizmu dobrodošla roba, iz katere si kroji obleko. Kakor paš ravno kaže, je danes svobodni, jutri konservativen, danes demokrati, jutri boljševik, vse to seveda le na zunaj. Samo šifrovstvo je v tem pogledu kos iznajdljivim klerikalnim glumcem.

Pri nas v Sloveniji vse to doživljamo v malem. Razni ideali, od socializma in komunizma do demokratizma in prosvetiteljstva, služijo kot maska. Republikanstvo je tudi ena izmed mask, v katerih klerikalizem nastopa, seveda, Bog varuj v Beogradu. To se vrti le v hribih, kjer sodajo naivneži na ta lim, globoko na deželi, kjer pruje srbskega kralja. Naši dični Orli imajo v tem oziru stalno dvojne železe v ognju, da si potem žgejo lase za predstavo, kakor ravno pride migljaj. Velika je spretnost, kako se deluje s socialnostjo in demokratizmom. Kaj demokrati, to niso demokrati, le klerikalci so demokrati, tako trde in ponavljajo. Splošna volilna pravica žensk in moških in podobna gesla so jim neprestano na ustnah. Kjer kaže klerikalizmu, da je demokratičen, tam je, to je povsod tam, kjer misli, da mu to pomaga do večje moči.

Samo neke klerikalizem ni demokratičen, in to tam, kjer bi mu to bilo najlažje, t. j. na samem sebi.

Uprava cerkvenim potrebam namenjena premoženja ni v rokah ljudstva. Klerikalci trde, da je to premoženje »cerkveno«, v resnici je to premoženje narodno, a se uporablja za cerkvene potrebe, dokler ga narod v to namenja. Če narod potrebi vzdrževanja cerkve ugodil drugače n. pr. s stalnimi prejemki v denarju, je jasno, da mu mora to premoženje pasti nazaj. Ako je cerkveno premoženje šlo preko potrebe n. pr. pri veleposestvih, ne sme uživati privilegijev, kajti kapitalizem je kapitalizem, pa naj bo posvečen ali cerkven. Odpor cerkvenih dostojanstvenikov zoper agrarno reformo je zadosten dokaz, da je ves demokratizem in socializem Gosarjevih in drugih klerikalcev prost humberg.

Predvsem bi se uprava cerkvenega imetja morala poveriti na podlagi splošne, enake volilne pravice izbranim zastopom vernikov. Tako je celo pri muslimanih v Bosni. Pri nas pa se klerikalizem tega varuje in boji, kakor hudobec križa. Zakaj pa tu ni demokratizma? Na to naj nam odgovori »Katoliški shod«. V upravi škofijskega imetja, imetja far in samostanov imajo odločilno besedo le oni, ki ga uživajo, narod mora molčati.

Pri izbiri duhovnih funkcionarjev je ravnotako demokratizem klerusa oha. V državni upravi naj bi vse bilo voljeno. Ne le poslanci, tudi uradniki in drugi dostojanstveniki naj se volijo. Klerikalci so zahtevali, da se glavni uradnik v oblasti t. j. veliki župan, voli, dalje, da učitelje izbirajo občine same. A Bog varuj, da bi imeli verniki kaj besede pri izbiri duhovnosti! Kar je uvedeno pri protestantih, kjer občina voli svojega župnika, ki ga plačuje, ta demokratični način je proklet pri katolikih. Še državi se odreka vsak vpliv glede nameščenja škofov, župnikov in kaplanov.

Ti dve vprašanji (uprava cerkvenim potrebam namenjenega premoženja in namestitve cerkvenih dostojanstvenikov) sta arno konkordata. Klerikalizem ne želi, da bi se vse to uredilo s

čisto nezavisnim državnim zakonom. On preti in podira temelje države, gonil republikanstvo in podpira Radiča, vse le, da doseže v konkordatu ugodno in protidemokratsko rešitev teh dveh vprašanj, kjer gre za šep in ugled duhovstva. Tu se nam klerikalizem prikazuje čisto nag.

Zaman iščete med mnogobrojnimi predmeti »Katoliškega shoda« razprave o vseh teh zadevah. To se ne obravnava javno. To »ne briga« našega dobrega ljudstva!

Zato pa: kjer govore klerikalci o svojih socialnih načelih, vprašajte jih, kam so dejali svoj demokratizem pri agraru, pri upravi cerkvenega imetja in pri namestitvi duhovnosti!

Naprednjaki na složno delo!

(Dopis z dežele.)

Uspehi klerikalizma 18. marca t. l. so marsikaterega naprednjaka začasno uplašili. Kmalu pa se je pokazalo, da je uspeh bolj navidezen narave in da so klerikalci s spretnimi potezami poželili zase ves material, ki pa v precejšnji meri ni bil v resnici njihov.

Politični polom klerikalne delegacije v Beogradu nas v tem še utrjuje. Hoteli so v vlado z vsemi štirimi, a ni šlo. In tako so oni vladna stranka, ki vlado drži pa se mora zadovoljevati z drobtinami. Klerikalci sami danes že priznavajo, da so jo voditelji zavozili. Zato je treba nastopa, ki bo dal več korake in zato je moral kot zadnje sredstvo na dan »Katoliški shod«.

Lahko je v primeri z nami klerikalno delo. Vsaj imajo v vsaki fari, od države plačevanih agitatorjev, ki imajo 24 ur časa na dan in jim je za posebno hudo agitacija na razpolago cerkev, prižnica, spovednica, pogreb in procesija. A tudi to sredstvo se kriha in čim bolj ga rabijo, bolj slabi.

Vendar je naše napredno stališče tudi zelo močno. »Jutro« je že precej razširjeno. Vsaka boljša hiša naj bi ga imela. Prosimo, da se še za kmetijskega človeka čim več zanimivega prinaša. Sicer mi zraven čitamo tudi vrljo »Domovino«, ki je gotovo najboljši ljudski list v Sloveniji. »Domovina« je zelo razširjena, a lahki bi bila še bolj, ako bi naši ljudje na deželi storiili svojo dolžnost. Več kakor stori JDS za »Domovino«, je težko od nje zahtevati. Zato pa zbirajmo naslove, kam naj bi se »Domovina« pošiljala in jih preko tajništva JDS dostavljajmo upravi. Za delavske sloje prav čedno piše »Unija« in nam dobro služi.

Res so nam klerikalci za 20 let naprej, a dohitimo jih lahko v par letih. Niso namreč na deželi samo duhovniki, ampak na vsakega pride vsaj 5 inteligentnih mož, ki bi lahko zastavili moči v javnem delu. Poleg učitelja, trgovca, uradnika, mislimo na druge zlasti na bolj izobražene obrtnike, kmete in delavce, kakor tudi poduradnike in zasebne nameščence. Še davno je nehala politika biti nekakšna lastnina doktorjev in »frakarije« smo se hvalabogu iz stranke popolnoma iznebili. Tajništvo JDS deluje in odgovarja na vse, posreduje in samo žal nam je, da tako že 20 let ni.

Torej predvsem treba več podjetne in korajžne delavnosti naših ljudi.

Razum tega pa priporočamo še sledeče:

Delati moramo složno, roko v roko. Zda se mnogokrat čutilo medsebojne zavisti, dostikrat celo polena, največkrat pa izgovor: Če ta ne dela, pa jaz tudi ne bom. Razprtila, ki je med nas prišla radi napačne politike SKS, gre hvalabogu tudi po malem h kraju. Pametnejši so že vsi sprevredili, da je ta karta izigrana in ob zadnjih volitvah temeljito zalgrana. »Narodovec« noben resen, radikal pa

noben posten človek biti ne more. Zato vsi pričakujemo splošno SKS z demokrati, kar se na deželi povsod že samo od sebe vrši. (Op. uredništva: Zato žal še v vodstvu SKS še ni pravega razpoloženja, vendar smo prepričani, da je splošne naprednih Slovencev pod vodstvom najlažjih mož iz JDS in SKS pod kakoršnimkoli imenom samo še vprašanje časa.)

Naši kraji in ljudje

Žiri

Daleč od železnice, daleč od sveta, pa vendar pravijo, da se mlade učiteljice tu prav dobro počutijo, in lepo rejeni gospod carinik mi je zatrjeval, da rad ostane v Žireh, četudi do upokojitve.

Pa so Žiri tudi zares sietkan kotiček ob naši zapadni granici. Mala, sočna dolina, ki jo zlahka prehodiš v pol ure na katerokoli stran. Naokrog se vzpenjajo brda z vabljivimi smrekovimi gozdovi, med katerimi se kotikajo posamezne domačije, obdane od planih venec nlij in senožeti. Tam gospodarijo sami kmečki kralji, taki, kakor jih je orisal Tavčar v svojem neverjetnem »Oretju v jeseni«. Trden dom, poln nageljnov, fukaj in pelagonij v nizkih oknih, slikovit, liho vodnjak kraj hiše, ob dvorišču mogočna gospodarska poslopja, za njimi senčnat sadovnjak. Vseeno, ali kakor izgovarja Žirovec »Haropeke« (odtoč spakendranka na avstrijski specialki »Ariopeke«). Z grebenčka nad vasico, ki je zaznamovan s koto 689, se razgleda po vsej kotlini. Bela cesta, ki se izlize iz Poljanske soteske, se vije liki srebrn pas po sredi dolinice. Vse ob cesti se vrste bele hiše, ki jim dajejo svetle cementne strehe skoro praznično, gosposko lice. To so prav za prav štiri vasi (Žiri, Stara vas, Dobrava in Selo), ki si tako tesnoma sosedujejo, da ne moreš opaziti, kje neha ena in začenja druga. Mala, stisnjena Lednica kaže samo par streh iz zaseke okraj Sore, zato pa se tokraj bahato šopri Nova vas z daleč razkropljenimi domovi, ki se izgubljajo še tja v tiho zakotje Račevce. Desno od ceste, vse do pobočij Žirovskega vrha valovi preko oboklin dozorevajoče polje kakor svetlopisana bliza na devških grudi. Na levi strani pa se razgrinja zeleno krilo travnikov vse do Sore, ki se skriva v vrbovju pod obmejnimi brdi. Bela, srčkana cerkevica na Lednici se ti zdi kakor nežna, sramežljiva notica, ki se sme božati samo nebeški vitez — sonce.

Z Goropek pa se navijajo tudi bogatega razgleda po bližnjih in daljnjih vrhovih. Tam na levi zagledaš prva hribovska selišča neodrešene domovine, za katerimi stoje idrijski razstrski, obrobjeni od valovitega, višnjevega obkrajka Trnovskega gozda. Pred seboj uzreš preko obmejnega Mrzlega vrha Povezen, za njim Črno prst in čisto zadaj mogočno tiaro Triglav. Na skrajni desni te pozdravi kopasti Blegoš in stožčasti Koprivnik. Ako te mika, da bi pogledal malo tudi proti Ljubljani, ki si se je za nekaj dni »iz srca rad iznebil«, imaš še poldrugo uro prijazne poti do Vrha (Sv. trije kralji, 884 m). Malokateri turist zide sem in vendar je to prav hvalačna partija tudi za Ljubljanočane. V Žiri se vrneš lahko mimo Rovt po lepi, med vojno dograjeni cesti, ob kateri zapaziš v dolžini par kilometrov tu pa tam na drevesu tablo: Linca provisorija Italija—

SHS. Če se ti zdi, preskočiš drobno Soro, pa si čez mejo brez drugega vizuma in drugih sitnosti. Seveda moraš paziti, da te ne zaloti kak »kobarški junak« in te nalije z ricinovim oljem. Pa semkaj se le redkokdaj pokažejo, samo kadar hočejo pokazati svojo veliko korajžo nad obostnimi kantoni, ki so že vsi okršeni od krogl in ki jih bo morda »kuluk« popravil v lepi, boguvsčeni jugoslovanski poniznosti... Tuda bolj ko ta provizorična meja te bodo zanimali nižje doli slikoviti mlini ter par krasnih kataraktov in ošin, skozi katere se gloje in prevrača razposajena voda. Bliža pa ti jo pot, ki te popelje z Vrha po zeleni soteski Račevce.

Zares sietkano je to zakotje za človeka, ki se rad giblje v prosti naravi. Poleti se lahko po milih volji solnčih in kopeljskih vabljivih tolmunih, polnih bistrih postvri. Izberaš si kraj, ki ti je najbolj všeč, »kabina« ti je gosta vrba, kjer si brez stroškov napraviš potrebne »kljake« za obleko; ure minevajo kakor na nobeni veselici.

Kakšni pa so Žiroveci, ali kakor se sami nazivljejo: »Zeroveci«? Kaj naj povem o njih, da ne bom preveč indiskreten? Tuda nekoliko indiskreten moram biti vseeno, sicer bi bila slika preveč medla. No, to lahko povem, da so zgornji, živahni in dovptni, in tudi tega se smem utajiti, da se pri litru izkažejo za pravcate »Zerovece«. Niso pijanci, Bog varuj, nasprotno: te misli so, da je treba alkohol radikalno »zatreči«. Včasih so kontrabantali kar na debelo z vsem, kar je kaj neslo. To ni bil tako lahek posel, toda za lire se je že izplačalo kaj tvegati. Zda so ti romantični časi minuli, lire pa so vednoma splevale po grlu. Vrnili so se zopet k poštemu delu, ki se vedno toliko donaja, da si ga zlahka privoščijo vrhnan polji, v nedeljo tudi dva in če treba, še v ponedeljek, ki je že star »narodni praznik«.

Skoro na vsaki drugi hiši vidiš firmo čevljarstva mojstra. Stroji brenče, kladivo poje po kopitu, komaj da se utegne ozreti skozi okno drobna, umazana butlica vajenca. Ves dan je dovolj dela, ves teden. Kam s tolikimi izdelki? Če te predrami navsezgodaj ropot velikega avtomobilusa, ki odhaja v Loko, lahko pogledaš, kako mu je streha pa tudi oradje nagomiljeno z raznimi zabojčki. V teh zabojčkih so sami čevlji, ki romajo v daljnje južne kraje države. Dober sloves uživajo kot solidno blago in vračajo tepe pare.

Pred hišami naletiš na ženske in otroke z okroglo blazinicco v košarici. Gibki preti prevažajo med bučkami z belo nitjo ovite ročaje. Klekljajo krasne šipke. Tudi ti nežni izdelki romajo daleč v svet.

Zvečer se napolni dobro znana gostilna pri »Bahaču«. Vino dā besede. Kolenojo Laha, da se je tako blizu vgnezdil, pozabljajoč čez brezglave naredbe in uredb in za ocvirke razdero kako kosmato, da se krohoče staro in mlado. Nekdo prepričuje žensko, da ni res, da bi znal duhovnik ogenj »v panu devati«. Ona pa zatrdno verjame in priprečevalno našteva slučaje, kjer se je tako zgodilo. Omaloše se gasilec in se jezi, da je to vmaščevanje gasilnega društva. Toda ženska vztraja, vse zastoni! Naposled se zapletejo v domačo politiko, zakaj obdineke volitve so pred durmi. Iz šuma

Z eno besedo: Dosti nas je naprednjakov na deželi in izgovor, da centrala v Ljubljani ne dela dovolj, je že od novega leta sem čisto prazen. Samo nekaj nam manjka: *Organizirano*, skupno, roko v roko, po načrtu *delati se ne znamo*. Pa tudi to mora priti. Naj le vozijo skupaj »Orle« in hujskoja katolike proti katolicanom, to je vse od danes na jutri, če pošteno pritisnemo.

pa si čez mejo brez drugega vizuma in drugih sitnosti. Seveda moraš paziti, da te ne zaloti kak »kobarški junak« in te nalije z ricinovim oljem. Pa semkaj se le redkokdaj pokažejo, samo kadar hočejo pokazati svojo veliko korajžo nad obostnimi kantoni, ki so že vsi okršeni od krogl in ki jih bo morda »kuluk« popravil v lepi, boguvsčeni jugoslovanski poniznosti... Tuda bolj ko ta provizorična meja te bodo zanimali nižje doli slikoviti mlini ter par krasnih kataraktov in ošin, skozi katere se gloje in prevrača razposajena voda. Bliža pa ti jo pot, ki te popelje z Vrha po zeleni soteski Račevce.

Zares sietkano je to zakotje za človeka, ki se rad giblje v prosti naravi. Poleti se lahko po milih volji solnčih in kopeljskih vabljivih tolmunih, polnih bistrih postvri. Izberaš si kraj, ki ti je najbolj všeč, »kabina« ti je gosta vrba, kjer si brez stroškov napraviš potrebne »kljake« za obleko; ure minevajo kakor na nobeni veselici.

Kakšni pa so Žiroveci, ali kakor se sami nazivljejo: »Zeroveci«? Kaj naj povem o njih, da ne bom preveč indiskreten? Tuda nekoliko indiskreten moram biti vseeno, sicer bi bila slika preveč medla. No, to lahko povem, da so zgornji, živahni in dovptni, in tudi tega se smem utajiti, da se pri litru izkažejo za pravcate »Zerovece«. Niso pijanci, Bog varuj, nasprotno: te misli so, da je treba alkohol radikalno »zatreči«. Včasih so kontrabantali kar na debelo z vsem, kar je kaj neslo. To ni bil tako lahek posel, toda za lire se je že izplačalo kaj tvegati. Zda so ti romantični časi minuli, lire pa so vednoma splevale po grlu. Vrnili so se zopet k poštemu delu, ki se vedno toliko donaja, da si ga zlahka privoščijo vrhnan polji, v nedeljo tudi dva in če treba, še v ponedeljek, ki je že star »narodni praznik«.

Skoro na vsaki drugi hiši vidiš firmo čevljarstva mojstra. Stroji brenče, kladivo poje po kopitu, komaj da se utegne ozreti skozi okno drobna, umazana butlica vajenca. Ves dan je dovolj dela, ves teden. Kam s tolikimi izdelki? Če te predrami navsezgodaj ropot velikega avtomobilusa, ki odhaja v Loko, lahko pogledaš, kako mu je streha pa tudi oradje nagomiljeno z raznimi zabojčki. V teh zabojčkih so sami čevlji, ki romajo v daljnje južne kraje države. Dober sloves uživajo kot solidno blago in vračajo tepe pare.

Pred hišami naletiš na ženske in otroke z okroglo blazinicco v košarici. Gibki preti prevažajo med bučkami z belo nitjo ovite ročaje. Klekljajo krasne šipke. Tudi ti nežni izdelki romajo daleč v svet.

Zvečer se napolni dobro znana gostilna pri »Bahaču«. Vino dā besede. Kolenojo Laha, da se je tako blizu vgnezdil, pozabljajoč čez brezglave naredbe in uredb in za ocvirke razdero kako kosmato, da se krohoče staro in mlado. Nekdo prepričuje žensko, da ni res, da bi znal duhovnik ogenj »v panu devati«. Ona pa zatrdno verjame in priprečevalno našteva slučaje, kjer se je tako zgodilo. Omaloše se gasilec in se jezi, da je to vmaščevanje gasilnega društva. Toda ženska vztraja, vse zastoni! Naposled se zapletejo v domačo politiko, zakaj obdineke volitve so pred durmi. Iz šuma

pa si čez mejo brez drugega vizuma in drugih sitnosti. Seveda moraš paziti, da te ne zaloti kak »kobarški junak« in te nalije z ricinovim oljem. Pa semkaj se le redkokdaj pokažejo, samo kadar hočejo pokazati svojo veliko korajžo nad obostnimi kantoni, ki so že vsi okršeni od krogl in ki jih bo morda »kuluk« popravil v lepi, boguvsčeni jugoslovanski poniznosti... Tuda bolj ko ta provizorična meja te bodo zanimali nižje doli slikoviti mlini ter par krasnih kataraktov in ošin, skozi katere se gloje in prevrača razposajena voda. Bliža pa ti jo pot, ki te popelje z Vrha po zeleni soteski Račevce.

Zares sietkano je to zakotje za človeka, ki se rad giblje v prosti naravi. Poleti se lahko po milih volji solnčih in kopeljskih vabljivih tolmunih, polnih bistrih postvri. Izberaš si kraj, ki ti je najbolj všeč, »kabina« ti je gosta vrba, kjer si brez stroškov napraviš potrebne »kljake« za obleko; ure minevajo kakor na nobeni veselici.

Kakšni pa so Žiroveci, ali kakor se sami nazivljejo: »Zeroveci«? Kaj naj povem o njih, da ne bom preveč indiskreten? Tuda nekoliko indiskreten moram biti vseeno, sicer bi bila slika preveč medla. No, to lahko povem, da so zgornji, živahni in dovptni, in tudi tega se smem utajiti, da se pri litru izkažejo za pravcate »Zerovece«. Niso pijanci, Bog varuj, nasprotno: te misli so, da je treba alkohol radikalno »zatreči«. Včasih so kontrabantali kar na debelo z vsem, kar je kaj neslo. To ni bil tako lahek posel, toda za lire se je že izplačalo kaj tvegati. Zda so ti romantični časi minuli, lire pa so vednoma splevale po grlu. Vrnili so se zopet k poštemu delu, ki se vedno toliko donaja, da si ga zlahka privoščijo vrhnan polji, v nedeljo tudi dva in če treba, še v ponedeljek, ki je že star »narodni praznik«.

Skoro na vsaki drugi hiši vidiš firmo čevljarstva mojstra. Stroji brenče, kladivo poje po kopitu, komaj da se utegne ozreti skozi okno drobna, umazana butlica vajenca. Ves dan je dovolj dela, ves teden. Kam s tolikimi izdelki? Če te predrami navsezgodaj ropot velikega avtomobilusa, ki odhaja v Loko, lahko pogledaš, kako mu je streha pa tudi oradje nagomiljeno z raznimi zabojčki. V teh zabojčkih so sami čevlji, ki romajo v daljnje južne kraje države. Dober sloves uživajo kot solidno blago in vračajo tepe pare.

naraste budanje. Ostri afeci se križajo med mislimi. Nekdo vrže s vso odločnostjo: »Ne maramo kompromisov!« Vsi mu enodušno pritrjujejo: »Nikoli! Za nobeno ceno!« Električna luč pojema, na enajsto gre; začno se razhajati.

Pravi tip zadovoljnega »človeka« je Kolhrjev France. Vse teden čopi pri kopitu, ponedeljek pa mora biti njegov. Drobn, trlja prikazen. Na glavi oguljen klobuk s poklofanimi kraji. Droben, karminast nos drži starodavne očali, za katerimi se lomijo vodena oči. Usta so razlezena v široko šobo, pol v nasmehu. Okrog nacefranega ovratnika rdeč, pletena samoveznica. V grlu ali kje v želodcu tiči čudna »goba«, ki se kar neč napojiti. Da, v grlu mora biti ta spak, zato so še besede tako pretrgane in votle, kakor bi se mehurilo iz kaluže. Pa je tudi čudna zmes, kar izstujna skozi dobrovoljno šobo. Brez repa in glave, kakor bi pometal iz besednjaka: »... mi smo zavedni demagogi... to je celibat... mi nismo prostitutke... tako rekoč filozofija... torej mesečina... kaj je stvarnik...?« V nikogar ne sili, stoji kakor avtomat in deklamira, dokler ga zopet ne posegače »goba«.

Toda dovolj. Saj ni, da bi moral vsa razboznati. Kdor hoče Žirovec in »Zerovece« pobliže spoznati, naj pride mednje. Našel jih bo pri vinu, pa tudi pri trdem delu — »jelte«? V. Marš

Šola za rezervne oficirje v Sarajevu

»Politika« prbuje iz Sarajeva prav zanimiv dopis o novostanovljeni šoli za rezervne oficirje, ki jo obiskuje okoli tisoč mladih bolanih ljudi iz cele države.

Iz vseh delov države so tam: iz Srbije in Črne gore, iz Makedonije in Hrvaške, Bosne in Dalmacije, Vojvodine in Slovenije. Vzgojeni so vsi prav različni, a v šoli, v medsebojnem občevaranju, se prav hitro »unificirajo« in tudi Maščari in Nemci že dobro govorijo naš jezik, čeprav so v začetku na povelje »na desno« gotovo napravili obrat »na levo«.

Tudi politizma se med gojenci šole za rezervne oficirje. Neki Zagrebčan je v družbi veliko govoril o Bolgarih, jih nazival brate in zameril Srbom, da ne morejo pozabiti Bolgarom volnih grozot. Med njim in nekim Beogradčanom se je razvil naslednji dialog:

Beogradčan: »Vi ste iz Zagreba, jaz sem iz Beograda. Vi ste Hrvat, jaz Srb. Mi smo bratje, je res ali ni?«

Zagrebčan: »Dobro.«

Zagrebčan: »Dobro, dragi brate, pomisli, da Ti jaz prisolim močno klobuto. Ali bi me Ti mogel takoj za tem objeti in poljubiti?«

»E, to pa ne.«

»Vidite, je rekel nato Beogradčan, govorite zopet »vi«, na kar je bil poprej v razburjenosti pozabil, — »evo, vidite! Samo radi ene klobute, ki bi Vam jo jaz dal, Vi mene ne bi mogli imenovati brata. Kako morete zahtevati od mene, da imenujem brata Bolgara, ki mi je stori velike hujšega, težjega, mnogo več kot je klobuta? Kako morete zahtevati, da ga imenujem brata, ko mi je ubil mater, posilil sestro in zažgal hišo?«

»Ne, jaz niti ne mislim, — odvrne Zagrebčan, — da bi to moralo biti takoj. Ali v bodočnosti mora priti do tega. V bodočnosti mi moramo računati na nje. Rane se bodo zacelile, bolečine bodo pozabljene...«

»Kaj bo čez sto let, ne vem. Ali mislim, da je boljše da računamo za sedaj s tem, kar je danes mogoče.«

S tem je bila razprava končana. Beogradčan in Zagrebčan sta danes že dobra prijatelja in o Bolgarih ne govorita več.

Tako »Politikino« poročilo. Mi mislimo, da je tudi ta šola dobro sredstvo za stabilizacijo razmer v Jugoslaviji. Poznatost se moramo medsebojno in vse bo dobro, ker tega medsebojnega poznanja nam

V. Dorošević — Anton Potočnik:

Če hočeš biti ženska...

Prekрасne dame! Kdo mora v ljubezni napraviti prvi korak?

Navadno mislijo: Moški.

Toda splošno sprejeta resnica je čisto dar denar, ki nima nobene vrednosti.

Kaj riskira ženska, ki stori sama prvi korak?

Če ji ne gre po želji — je neuspeh, sram njenemu samoljubju.

Ni drugega.

Priznavam, da je to že tudi nekaj. Ni pa nič v primeri s tem, kar riskira moški, ki stori prvi korak.

Kaj, če njegovega predloga ne sprejmejo? On riskira ne le svoje samoljublje, temveč tudi, da užalj damo.

In to je za blagorodnega človeka veliko težje, ko če je sam užaljen.

Iz tega sledi, da ženska manj riskira, in da mora po vsej pravici prvi korak v ljubezni napraviti ona.

O tem naj vam, prekрасne dame, priča slučaj, ki se je zgodil v Florenci.

V tem slavnem mestu je živel odlična dama po imenu Francesca Rigneri. Krasna je bila po licu in po telesu. Oblečena je bila podobna svetnici, slečna — boginja. Bila je mlada, ali poznala je že radost ljubezni, gorje izgube in sladkost utole. Z drugimi besedami — bila je vdova in je imela ljubimca.

On je bil iz kroga najodličnejših sinov: lev v mestu; ime mu je bilo Adimari Arzunti. Imel je več let, ko potrebno, ali

zato je bil bogat in vrh tega darežljiv. To je jako važno! Kajti bogastvo brez darežljivosti, — to so gosli brez strun. Komu so neki potrebne gosli, če ne dajejo zvokov?

Monna Francesca je jako cenila messera Adimarija, ali njej je ugajal tudi sinjor Rinuccio, kateremu je mladost nadomeščala zlato. Ta je šel leta po spomladih, messir Argenti pa že po prežitih jesenih.

Pa naj se je monna Francesca tudi vidno trudila pokazati sinjoru Rinuccio, da ji ugaja, Rinuccio je vedno le vzdihoval. On se je bal zaupati svojim očem in je smatral vse, kar je počejala monna Francesca, za navadno žensko koketnost.

Koketnost — usmev krasote. Usmev pa še ne pomeni ničesar. On se je bal da z razodetjem ljubezni ne užali odlične dame.

Medtem so vzdihli in temni pogledi Rinuccio obrnili nase pozornost messira Adimarija. Vedno manj in manj so mu ugajala rožnata lica Rinucia, njegove plamete oči in njegove male brčice, skratka, njegova mladost. Tudi je začel svojo nevoljo vidno kazati monni Francesci. Nje se je polastil prevelik nemir.

Uvidela je, da ji grozita dve nevarnosti: da izgubi messira Adimarija in da ne pridobi sinjora Rinucia, da izgubi bogastvo in ne pribori ljubezni.

Temu mora biti konec. si reče sinjora

Francesca. Vzame list papirja navonjenega z iztočno ambro, in napiše trdo in jasno:

»Sinjor Rinuccio!

Pišem Vam kot plemenitemu človeku, ker nečem, da bi Vam brezplodno ušla beseda, ki jo vidim že na ustih in ki sem jo že davno čitala v Vaših očeh. Opozorjam Vas, da bo to dež, ki pride nad morjem, — ker moje srce je že davno polno drugega. K sreči ste Vi smeilejši za vzdih, ko za dela. Toda zakaj gledati čez plot v tuj vrt in se radostiti nad jabolkami, ki ne rastejo za Vas? Povsem nemoder posel. Svetujem Vam rajši, da zasadiš svoj lastni vrt, ga lepo zalivate in gledate, da bi drugi ne pogledovali preveč po Vaših jabolkah. Jaz bi se mogla prehladiti od Vaših vzdihov, in to je tem bolj nevarno, ker me Vaši plameteči pogledi nikakor ne ogrevajo. Vam kakor vsi Florenci je znano, da ljubim messira Adimarja Argenti, katerega sem izbrala za svojega gospoda in nikdar ne zamenjam zlata njegove ljubezni za drobiž ljubimkanja. Čuvajte zaklade, s katerimi Vas je obdarovala priroda, za katero si vsi bodejo ubožci, — sinjora Francesca jih ne potrebuje in upa, da od sedaj Vaši pogledi izgube svoj plamen in Vaši vzdihli prestanejo name navajati svoj vlad. Zato imam sama pahljačo!

Monna Francesca vzame drugi list papirja, navonjenega z iztočno ambro, in napiše čitljivo in jasno:

»Moj prijatelj Adimari!

Ker dobro poznate razliko med najinimileti, ste mi rekli nekoč, da bi bil z Vami odkritosrčna kakor s starejšim.

da bi me v pravi čas mogli opozoriti na nevarnost ljubezni, ki žal bolj pogosto vede k nesreči, ko k sreči. Jaz pošteno izpolnjujem dano Vam besedo, ali takoj omenim, da je nevarnost minula sama od sebe. Vaša modrost je dobro uganila, da se ta nevarnost inenuje Rinuccio. Priznavam, da Vam brez vzroka ni ugajal ta sinjor, kakor ste mi to nekoč mimogrede omenili. No, moj prijatelj, ta strup sam v sebi nosi protistrup. Z njegovo ljubeznijo se družiti nescelost. Sicer je mogoče, da se hoče kazati svetega in želi, da bi na tem svetu sam »Prekrasni Jožef« gledal nanj z zavistjo. Takšnega se dela. Veliki Turk bi ga mogel postaviti za čuvaja svojemu haremu in če bi bil sinjor Rinuccio zaljubljen v vse njegove žene, — Veliki Turk bi mogel se mirneje spati, ko sedaj. Vse to me je dražilo, kakor bi dražilo in razburjalo vsako žensko in obžalujem, da sem počejala mnogo takega, kar bi bilo razumneje opustiti. Pa k sreči je bilo to s sinjorom Rinuccio, in to, kar bi bilo nemodro z drugim, je popolnoma neopasno z njim. Opasno je — soglašam z Vami — skakati ob robu prepada, toda zakaj ne poskočiti na gladkem mestu?

Nekoč sem mu dejala:

»Nikdar se ni nobena ženska razsrdila nad razodetjem ljubezni, niti nad najdržnejšim, z ničemer ne tizzanim tako, kot nad popolnim ravnodušjem. Ne razodeti ljubezni je pogosto mnogo bolj drzno, kot jo razodeti z neuspehom. Celo poskus nasilja je slednjič kompliment. Kadar pri ženski ostajate mirni, ji molče govorite: Ti mi ne ugajaš!«

navedeno manjka. Inteligentna mladina, ki preživi celo leto skupaj in ima dovolj prilike, pojasniti si medsebojno vse, kar je temu ali onemu neznan, bo zapustila šolo a čisto drugačnimi nazori o naši skupnosti, kakor jih je prinesla s seboj v šolo.

In rezervni oficirji, ki izidejo iz te šole, ne bodo slabši od onih, ki so vodili hrabro srbsko vojsko od zmage do zmage. Soli povečujejo polkovnik Gjorgje Radosavljevič, mož, ki je res dobro izbran. Šola traja deset mesecev in gojenec so tako pomešani, da so v vsaki posamezni sobi pripadniki vseh treh plemen. «Politika» meni h koncu, da se gojenec ne prepirajo nič o tem, kdo je bolj zaslužen za Jugoslavijo, Pašić ali Trumbić, temveč govorijo o drugih, pametnejših rešeh.

Naši v Ameriki

Statistični urad Zedinjenih držav je pred kratkim objavil zanimive podatke o naturaliziranih državljanih. Podatki so sestavljeni na podlagi ljudskega štetja od leta 1920. To leto je živelo v Združenih državah 18.712.754 tujerodcev obeh spolov. 47,2 odstot. od teh — torej skoraj polovica — je bilo naturaliziranih. V okroglih številkah je bilo naturaliziranih »koraj šest milijonov ljudi.

Omenjena statistika porazdeljuje tujerodce tudi po državah, kjer so se rodili. Kar se tiče Jugoslovenov, se je opetovito omenilo, da uradni podatki zadnjega ljudskega štetja niso glede njih zanesljivi. Znano je zakaj. Zadnje ljudsko štetje se je vršilo sredi velike politične zmešnjave, sledeče tik za vojno in premnogo ljudi, rojenih v Jugoslaviji, je šlo napolnjevati rubrike pod »Avstrijo». Tragičnost

nesporazumijena ostaja v tem, da ti ljudje iz predvojne Avstrije danes napolnjujejo statistike sedanje male Nemške Avstrije, ki je nekaj popolnoma drugega.

Ljudsko štetje od leta 1920. navaja 169.487 oseb, rojenih v Jugoslaviji, in sicer 114.750 moških in 54.687 žensk. Od teh je bilo naturaliziranih 42.686.

Bolj zanesljivi so pa podatki v odstotkih. Odstotno razmerje glede državljanstva bi bržkone ostalo isto, tudi če bi bili vsi pravilno navedeni.

Od vsalnih 100 tujerodcev obeh spolov, rojenih v Jugoslaviji, je bilo naturaliziranih ameriških državljanov 25,2 odstot.

Za ameriškiim Jugoslavlani stopijo v tem pogledu tujerodci iz sledečih evropskih držav: Turčija, Grška, Portugalska, Bolgarija, Španija in Albanija. Ta ima najmanjše razmerje (7,4 odstot.).

Kakor znano, se v Ameriki nihče ne more naturalizirati pred 21. letom starostne dobe. V navedenih podatkih so pa vključeni vsi tujerodni prebivalci, torej tudi tujerodni otroci, ki so postali državljani v skladu z očetovo naturalizacijo. Ali ako tudi upoštevamo le one tujerodce iz Jugoslavije, ki so bili leta 1920. nad 21 let stari, ostane razmerje približno enako.

Ljudsko štetje iz leta 1920. navaja 155.906 tujerodcev, rojenih v Jugoslaviji, ki so bili nad 21 let stari. Od teh je bilo naturaliziranih državljanov 38.816, torej 24,8 odstot., kar je približno četrtina. Zanimivo je dejstvo, da je razmerje naturaliziranih državljanov večje med ženskami kot med moškami. Pri nad 21letnih moških je to razmerje znašalo 21,4 odstot., pri ženskah pa 32,7 odstot. To je bržkone radi tega, ker je žensk veliko manj, a mnoge od njih so poročene z ameriškiim državljani.

Irredni obem zbor Sokola v Rajhenburgu se vrši v torek, dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer pri br. Schweigerju z dnevnim redom: proklamacija novih pravil ter volitev starostne in enega odbornika, odnosno namestnika. Po obnem zboru se vrši odhodniška dolgoletnega starostnega učitelja br. Fr. Januška. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sokol Sv. Križ pri Kostanjevici priredi 2. septembra t. l. ob 14. uri javno telovadbo s krajevnim razmeram primeranim sporedom. Po telovadbi ljudska veselica. Prijatelji Sokolstva! Sv. Križ je važna postojanka. Pridite radi tega polnočevlino na našo prireditev, da nas podprete gmojno in moralno.

Sokol v Zireh priredi v nedeljo 26. t. m. ob 8. uri popoldne svojo javno telovadbo, združeno z vrtno veselico. — Biljina sokolska društva opozarjamo na to prireditev in vabimo k obilni udeležbi. Zdravo! Odbor.

Sokol v Planini priredi v nedeljo dne 26. t. m. svoj i. javni letni nastop in ljudsko zabavo. Pohitite vati na to obmejno postojanko, kjer vrši mlado društvo svojo nalogo, da pripomorete do slajnejše manifestacije sokolske ideje. Pričetek ob 8.30 popoldne.

Sokolsko društvo v Metliki izreka tem potom vsem onim, ki so mu pomagali na ta ali oni način pri prireditvi 12. t. m., svoje iskreno zahvalo a prošnjo, da mu v bodoče ohranijo svojo naklonjenost. — V prvi vrsti se zahvaljuje Prvi dolenski posojilnici v Metliki za brezplačno prepuščanje telovadišča; dalje našim požrtvovalnim darom in sestram, ki so stregle v paviljonih, vsem članom godbenega kluba in njegovemu vrlenu vodji za neumorno sodelovanje in električnemu podjetju Nemanjš-Popović i drug za brezplačno napajavo razkošne električne razsvetljave. Zdravo!

Gospodarstvo

Kriza provincijalnih sejmov

Pod tem naslovom objavlja blokaško glavno glasilo »Jutarnji list« v Zagrebu hud napad na ljubljanski velesejem. Pravi, da so Ljubljana, Maribor, Novi Sad in drugi takšni kraji zgolj provincijalna mesteca, da vse gravitira v Zagreb in tako tudi vsa slov. industrija. Ljubljanski sejem je po mnenju blokaškega glavnega glasila že lani bil brez uspeha, letos bo seveda še bolj. Tako se je zgodilo tudi Novemu Sadu in Mariboru, kjer je ves sejem le radi piljače in zabave. Takšne prireditve nimajo smisla, ne koristijo narodnemu gospodarstvu, niso potrebne itd. Zato vse v Zagreb!

Mi nečemo zavračati očitkov o provincijalnem samoljubju itd., in samo konstatiramo, da so naši dosedanjí sejmi bili prvovrstni po uspehu in da se za našo industrijo potrební, zato tudi ostanejo, pa naj je to židom v Zagrebu prav ali ne. Če bi se pa kdaj pokazalo, da naši sejm ne grejo, jih bomo opustili, kadar nam bo to kazalo. Morda pride kdaj tudi še do velikega vsodržavnega sejma v Beogradu, kadar bodo to gospodarske in stavbene razmere dopuščale. Veselo pa je videti, da so blokaški centralisti tukaj, ko mislijo, da bodo kaj zasluzili, in avtonomisti drugod, kadar to zopet židovskemu žepu kaže. Toda gospodarski zagrebški centralizem? Ne. Beograd je središče države, pri nas pa je zaenkrat večina industrije in obrti in zato ostanemo mi pri svojem sejmju.

Mariborska razstava

Maribor, 22. avgusta 1923. Obisk je trajno dober. Dosedanji posetniki zlasti odličnejši gospodarski strokovnjaki so brez izjeme presenečeni nad bogato izložbo tako v industriji kot tudi v obrti. Njihova navdušena hvala privablja vsak dan odličnejše goste. Danes so med drugimi obiskali razstavo, poslanec Voja Veljković, veliki župan iz Mostara g. Krasojevič, univerzitetni prof. iz Beograda g. Lozanić in drugi.

Za bližnje dni pripravljajo veselíni odsek razstave, koncerte dveh pevskih društev, tekmo lepotic in druga senačna razvedrila, tako da je za tulce tudi družabno vedno zadostno preskrbljeno. Poleg tega prirejajo nekateri kavarnarji elitne koncerte, nekatere kavarne so celo noč odprte.

Ogorčenje je vzbudilo med mariborsko javnostjo nečuvjen napad blokaškega »Jutarnjega lista« na mariborsko izložbo, da ni nič vredna v ljubljanskim velesejmom vred in da se na njej samo zabava. Ta nezasiški napad na najpovečajo obisk ostalih stvarnih gospodarskih krogov in zavednih Jugoslovanov. Mariborčani zlasti pričakujejo, da se končno tudi Ljubljanci zganejo in priredijo kak večji korporativni obisk razstave ter se tako vsaj nekoliko revanžirajo za

NARODNA BANKA SHS.

Stanje dne 15. avgusta 1923.

Aktiva: kovinska podloga 428.945.369, 16 Din, posojila 1.404.947.306, račun za odkup kronskih novčaníc 1.238.216.353, račun začasne razmene 373.107.132,08, državni dolg 2.957.284.579,95, vrednost državnih domen 2.138.377.163, saldo raznih računov 237.594.842,72. — Skupaj 8.778.472.747,05 Din.

Pasiva: vplačani deli glavnice 21.930.800 Din, rezervni fond 5.251.954,34, novčanice v obtoku 5.650.370.620, državni račun začasne razmene 373.107.132,08, terjatve po raznih računih 112.547.245,60, razne obveznosti 428.690.474,03, terjatve države za založene domene 2.138.377.163, nadavek za nakup zlata za glavnico in fonde 48.197.358. Skupaj 8.778.472.747,05 Din.

HMELJ.

XX. poročilo Hmeljarskega društva o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Zatec, CSR. 18. avgusta.

Od dne 15. t. m. je silna vročina prenehala, podnevi imamo oblačno in bolj hladno vreme, noč pa so navadno prav mrzle, kar ne pospešuje okobuljenja. Zaželjene izdatne padavine tudi ni bilo in vsled tega se tudi kobule le pomalen razvijajo. Če ne bo v kratkem zadostnega dežja, bodo kobule, katere se sedaj začenejo tvoriti iz cvetja, ostale male. V zdravih, zgodaj obrezanih legah se okobuljenje vrši še precej pravilno, in se bo z obiranjem pričelo okoli 26. t. m. Upanje na novo letino se torej ni zboljšalo, pa tudi ne poslabšalo — vendar je gotovo, da bo ista prav mala in da bodo cene primerne stroškom. Glede množine letošnjega pridelka ostane pri naši zadnji cenitvi, to se pravi, pridelali bomo blizu tretjino lanske množine. Plajče se do 3050 Kč za 50 kg hmelja iz leta 1922. Končno razpoloženje na trgu je mirno — cene čvrste. (1 Kč je 2.8125 Din — 1 kg pride torej na 686,24 Kč.) — Savez hmeljarskih društev, Zatec.

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Pšenica: baška, 78 — 80 kg, 2 odst., 1 vagon 340, baška, 78 — 79 kg, 1 in pol vagona 337,5, baška, 80 kg, 2 odst., 4 vagoni 337,5 — 340, baška, 79 — 80 kg, 1 — 2 odst., Tisa, 3 vagoni 340, baška, 80 kg, 2 odst., okolica Subotice, povpraševanje 332,5, banatska, 80 kg, 2 — 3 odst., pariteta Pančevo, ponudba 330, banatska, 79 — 80 kg, 2 odst., pariteta Zenta, 2 vagona 332,5, srbijska, 78 — 79 kg, 2 — 3 odst., pariteta Beograd, duplikat kasa, ponudba 335. Ječmen: baški, 66 — 67 kg, 2 vagona 275, baški, 66 kg, za september, 5 vagonov 275, sremski, 64 — 65 kg, ponudba 275. Oves: baški, 1 vagon 255, sremski, postavno Petrovac, duplikat kasa, 2 vagona 265. Koruza: baška, 1 vagon 285, baška, 2 odst., defektna, 1 vagon 282,5, baška, 4 odst., defektna, duplikat kasa, 5 vagonov 280, baška, duplikat kasa, 1 vagon 285. Fižol: beli, baški, 2 vagona 435 — 440, baški, duplikat kasa, 1 vagon 430. Moka: baška »0« ponudba 560.

Beogradska blagovna borza (22. t. m.) Pšenica: 80 kg, 1 odst., pariteta Beograd, promptno, ponudba 325, povpraševanje 320, zaključek 320, 78 — 79 kg, 2 — 3 odst., pariteta vagon Beograd, promptno, ponudba 320, povpraševanje 310, zaključek 320, ista 77 kg, 3 — 4 odst., franko Beograd, promptno, ponudba 336, povpraševanje 305. Koruza: franko, obala Beograd, promptno, ponudba 285, povpraševanje 280. Fižol: beli, rešetan, franko Beograd, ponudba 520, povpraševanje 445. Otrrobi: franko Beograd, brutto za netto, ponudba 160. Tendence nezpremenjena, interes je vladal le za pšenico.

Kraljevski sejem v Zagrebu. Zagrebški tkz. kraljevski sejem, ki se vrši te dni je v pravem pomenu velesejni sejem. Blagovni sejem je bil naravnost negleden, prignali so okoli 7000 konj in 5000 glav rogata živine. Težki seljaški konji so se kupovali po 15 — 20 tisoč Din za par, lahki seljaški konji 12.500 — 17.500 Din, žrebeta enoletna 1500 — 3750 Din, dveletna 5000 — 6000 Din komad. Goveda so se kupovala največ za

izvoz v Avstrijo in Italijo. Cene za kg žive teže so bile nastopne: bikli 15 — 15,50, voli I. 15 — 17,50, II. 13 — 14,25, III. 11 — 12; krave I. 10,75 — 13, II. 9,50 — 10,50, III. 7,50 — 8; teleta so se plačevala po 950 — 1500 Din za komad.

DOBAVE.

Dobava vlakov. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 4. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave večje količine vlakov.

Dobava železne pločevine. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 5. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave železne pločevine.

Dobava raznih strojev. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 6. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 8 kompletnih stroju, 5 kompletnih shaping-strojev, 3 elektromotorjev, 60 m jeklene tramslisije itd.

Dobava mesa. Dne 27., 29. in 30. avgusta 1923 so bodo vršile ofertalne licitacije glede dobave mesa za garnizije Savske divizijske oblasti.

Dobava mesa. Dne 27. in 29. t. l. se bodo vršile ofertalne licitacije glede dobave mesa za garnizije Ljubljana, Maribor, Celje, Slov. Bistrica, Ptui in Dolni Dravograd.

(Predmetni oglasti so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice interesantom na vpogled.)

— »Section francalse« na ljubljanskem velesejmu. Francija bo, kakor smo svedeli, častno zastopana na ljubljanskem velesejmu in bo imela svoj poseben oddelek. Francoski poslanik na našem dvoru, g. Simon, je bil te dni v Ljubljani in si je ogledal sejmišče. Izrazil je obžalovanje, da Francozi prav slabo poznajo Slovenijo, kar se bo pa kmalu popravilo in spremenilo. Iz Lillea pride večje število Francozov na velesejem, kar je zasluga našega tamošnjega konzula, ki pa ni redni, temveč honorarni konzul, torej domačin, Francoz. Njemu se imamo zahvaliti za interes, ki ga Francozi prikazujejo za našo gospodarsko prireditve. Naš konzularni kor, žalibog, ni prvovrsten in treba ga bo temeljito reformirati, da bodo naši konzuli vsaj toliko delali, kolikor dela naši honorarni konzul v Lilleu, ki je Francoz.

— Naša trgovinska bilanca v zadnjih treh letih. Da povzročita padanje našega dinarja v prvi vrsti pasivnost naše trgovinske bilance, dokazujejo najbolj sledeče številke: Leta 1920. je znašala vrednost našega uvoza 2.576.183.232 dinarjev, a izvoza le 1.320.606.055 Din; vrednost uvoza v letu 1921. je znašala 3.076.430.434, a izvoza 2.460.737.562 dinarjev, leta 1922. uvoz 4.548.495.896, izvoz 3.071.584.639 Din. Ker se velik del našega blaga izvažja v države a slabo valut, a pretežni del uvoza prihaja iz držav z dobro valuto, je to dejstvo eden glavnih vzrokov za konstantno padanje naše valute.

— Konkurenca našem izvozu svinj. V zadnjem času je naš izvoz svinj v Češko-slovaško precej nazadoval. Razlog je ta, da češkoslovaški trgovci raje kupujejo svinje na Madžarskem, ker so prometni izdatki za prevoz iz Madžarske znatno nižji. Tudi Avstrija kupuje svinje raje na Madžarskem, ker so mnogo cenejše, saj se za kg žive teže plača le 6000 madžarskih kron.

— Kongres trgovskih vrtnarjev. Prvi jugoslovanski kongres trgovskih vrtnarjev naše kraljevine se bo vršil dne 1. in 2. septembra v Ljubljani.

— Pridelek aliv v Bosni. Izgledi za sliube so v Bosni prav dobri. Računa se, da bo znašal letošnji pridelek okoli 20.000 vagonov. Trgovska in obrtniška zbornica v Sarajevu je naziranjja, da se bo porabilo okoli 200 vagonov za domačo potrebo, okoli 500 vagonov se bo izvozilo kot izvozno blago, 8000 vagonov se bo uporabilo za pekmez, 8000 vagonov za sušenje, a ostalo za kuhanje žganja.

— Transportiranje žive živine. Ker se doslej ni ravnalo po navodilih prometnega ministrstva pri pošiljanju žive živine po železnici, je na pritožbo zagrebške železniške direkcije in obratnega ravnanstva v Ljubljani prometni minister poslal vsem načelnikom postaj nova navodila, ki določajo, da mora živina pri transportu imeti vselej spremljevalca, ker se v nasprotnem slučaju prevoz živine ne bo dopustil.

— Organiziranje izvoza. Dne 26. in 27. avgusta se bodo vršile v finančnem ministrstvu konference med delegati vseh železniških direkcij. Na tej konferenci se bo razpravljalo o merah, ki jih je treba podvzeti, da bodo prometna sredstva zadostna za naš letošnji izvoz.

— »Meja«. Prejeli smo 15. številko gospodarske revije »Meja«, ki prinaša sledeče gradivo: A. Hribar: Še o srbskem seljakju. — Oskar Ivon-Bilić: Bolezni in nedostanki vina. — Inž. M. Grković: Poljedelstvo na našem Krasu. — I. Bošnjak: Poljedelska kemija. — A. Hribar: V koliko rastline izdružujejo zemljo? — Ob sklepu se nahajajo beležke, razne vesti in književni vestnik.

— Francija in praški jesenski velesejem. Pod egido »Office nationale du commerce« bo francoska industrija korporativno sodelovala na praškem jesenskem velesejmu od 2. do 10. septembra 1923. V 80 prvorazrednih ekspozicijah bo izložena avila, baršun, fine dipke, pariške igrate itd. Poleg tega bo posebni oddelek »Articles de luxe«, koncentriral čez 20 udeležencev najboljših pariških trgovin.

Sokolstvo

Sokolski glasnik

Pretekli teden je izšla dvojna številka Sokolskega Glasnika (7. — 8.), ki je — kakor običajno — jako zanimiva. Tokrat je namenjena v glavnem vzgoji sokolskega naraščaja, kar je vse hvale vredno, ker je baš ta del naše sokolske literature še precej siromašen.

V uvodnem članku »K vzgoji naraščaja« piše br. Ambrožič, da odvsi napredek Sokolstva edinole od prave sokolske vzgoje. Ker pa se starejši članstvo ne da tako lahko prevzgojiti, zato bodi vsa pažnja posvečena sokolskemu naraščaju in deci, da se obvaruje pred slabostmi današnje generacije in da ju vzgojimo v pravem sokolskem duhu ter v ljubezni do naroda in domovine. Ako se nam posreči to delo, potem bomo dvignili Sokolstvo tako visoko, kakor ga vidimo v svojem največjem idealizmu.

Drugi članek »Sokolska vaspitna metodika« od Mir. Ambrožiča nadaljuje obširno razpravo o načinu sokolske vzgoje ter obravnava škodljive vplive modne obleke na razvoj telesa, dalje o pravilnem držanju telesa in harmoničnem razvoju posameznih delov človeškega telesa, ki v celoti tvorijo lepo človeško obliko.

Pod rubriko »Zdravstvo« opisuje mr. ph. Štajnar nezgode, ki se največkrat pripetijo pri telesnih vajah in podaja nauke, kako je postopati s ponesrečenci, dokler ne dobijo prave zdravniške pomoči. Povsem pravilno povdarja pisec, da naj se poverijo pri raznih prednjaških tečajih predavanja o prvi pomoči takim predavateljem, ki vsaj malo poznajo vadbene snov in teorijo, ker v nasprotnem primeru vsebujejo taka predavanja običajno vse drugo, le onega ne, kar je za prednjaka res potrebno in koristno. Članek je za vsakega telovadca jako poučljiv in uместno bi bilo, da zna njegovo vsebino vsakdo na pamet. Škoda, da pisec ni še obdelal specielno kako postopati z udrtimi žulji, kar se v telovadnici najpogostejše priigodi.

Dva kratka članka opisujeta tridesetletni jubilej dveh zaslužnih sokolskih delavcev, in sicer br. dr. V. Murnika in

Drag. Sulceja iz Zagreba. Od obeh ljubljantov sta natisnjeni tudi njihvi slike.

Za tem sledi kratek a pregleden opis modzletnih tekem češkega Sokolstva v Pragi v dneh od 6. do 8. julija t. l., na to pa izvirke iz sedmih zapisnikov staršinstva J. S. S. in izjava istega, s katero tolmači razmerje Sokolstva do Orlune.

V toplih besedah je napisan poziv »Na delo za Sokolsko Matiko«, ki naj bi našel obilen odmev pri onih, ki še niso pristopili k tej važni kulturni instituciji Sokolstva.

Dva obširna članka »O vzgoji naraščaja« in »Vzgoja naraščaja«, ki ju je priobčil odsek za naraščaja pri T. O. Jugoslov. Sokolskega Saveza, obširno obdelujeta praktična navodila, kako je treba delovati in skrbeti za sokolski naraščaj in kako ga je vzgajati. Tu bodo našli vodniki sokolskega naraščaja niz lepih in koristnih naukov, ki jim bodo lajšali težek posel pri vzgoji sokolske mladine.

V oddelku »Iz žup in društev« so poročila iz enajstih žup, kjer se vidi delo posameznih društev in žup. Temu sledijo različna drobna poročila o našem, češkem, poljskem in lužiško-srbskem Sokolstvu, ki so jako zanimiva in kažejo razvoj in stanje slovenskega Sokolstva ter nove sokolske knjige in liste. K sklepu sta še dva kratka prevoda iz češčine, ki obravnavata disciplino in vpliv telovadbe na prebavljanje.

Tudi ta številka Sokolskega Glasnika nam točno kaže stanje in napredek našega ter slovenskega Sokolstva. Zato naj bi vsaj vsako številko Glasnika prečital sleherni Sokol, da bi bil informiran o vsem, kar se tiče sokolske organizacije. Kdor ne čita oficielelnega glasila, ta seveda ne more imeti pravega vpogleda v našo organizacijo in zaradi tega je mnogo članov, ki tavajo v temi in v mnogih slučajih ne vedo kako in kam, še manj pa, da bi poznali odredbe in zahteve organizacijskih inštant. Dolžnost vsakega člana je, da če že ni naročnik Glasnika, da ga vsaj čita.

On mi jako ljubeznivo odgovori: »Madonna, meni je vse jedno!«

Prijatelj moj, jaz bi trepetala za sebe, če bi Vi bili na mestu tega sinjora. Ali z njim vsa začela kramljati o vseh mogočih praznih rečeh. Nisem premišljala, o čem sva govorila. Vi v svoji modrosti veste, da besede v razgovoru ne pomeenijo ničesar. V pomenku sem iztegnila noge, da so se skoro dotaknile njegovih kolen. Moj prijatelj, Vi teh nog nikdar niste smatrali za grde. Ne bile bi li vredne poljuba? A on je zarudel in mi v zadregi začel gledati na roke. Dobro! Tudi moje roke niso grde. Zavihala sem rokave, da so bile odgaljene do pleč. Sinjor Rinculo preneša pogled na moje lice. Jaz zakrijem odse in umolknem. On vstane, vzame klobuk in se pokloni:

»Madonna je utrujena. Vi hočete spat. Naj se oprostim in odidem!«

Poljub mi roko kakor svetnici in — v resnici odide.

Kakor vidite, prijatelj moj, Vaš zaklad se ne nahaja v nevarnih rokah. Podobna sem kočniku mesa, ki so ga položili domačemu zajcu v korito, ali prekrasni hruski, ki so jo dali tigru v kletko. Z Rinculo sem v manjši nevarnosti, nego sama, prepuščena sama sebi. To je človek, ki odhaja pred obedom, in ni se Vam ničesar bati za slašice, ki so pripravljene samo za Vas. Vi vidite, sinjor Rinculo me sili, da se mu posmelnulem. A ženska, ki se moškemu posmelnjuje, ni nevarna; je kakor pes, ki laja, — tako razsodi Vaša modrost, narekovan Vam od skušeni življenja. Vaša —

in tega si ne štejem v osebno zaslugu, ker sem i neodvisno od sebe Vaša

Francesca Rignerl.

Monna Francesca vzame z istočno ambro navonjeno pismo, ki se je začelo z besedami

— »Sinjor Rinculo« —

ga zvije v obliko cevce, zaveže s trakom, zapečati z voskovim pečatom in napiše:

— »Odličnemu in znamenitemu messiru Adimari Argenti« —

in ga z zvesto služabnico odpravi sinjoru Adimari Argenti.

Potem vzame drugo pismo, navonjeno z istočno ambro, začenejačče se z besedami:

»Moj prijatelj Adimari,«

ga zvije v obliko cevce, zaveže s trakom, zapečati z voskovim pečatom in napiše:

»Blagorodnemu sinjoru Rinculo,«

in ga z drugo verno služabnico pošlje sinjoru Rinculo.

Ko messir Adimari zagleda v začetku pisma: Sinjor Rinculo, se jako začudi, ali iz radovednosti prečita pismo do konca. Pride v prekrasno duševno razpoloženje. Zalije se s smehom. Vzklikne:

»Kako ga je vendar... neusmiljenost!«

Zaukaže slugi, da prinese škafličico rezano iz slonove kosti in dolgo premišlja, kaj bi podaril monni Francesci. Ali verizko pestrih briljantov na prekrasne grudi, ali dolgo nit črnih biserov na laso?

In sinjor Rinculo se tudi začudi, ko čita:

»Moj prijatelj Adimari,«

toda ne vzdrži in tudi prečita pismo do konca, zardevajoč z vsako vrstico vse bolj in bolj. V prvem trenutku je hotel poslati pismo nazaj: Madonna, Vi ste se zmotlili...

Ali takoj se udari po čelu: Bože moj, kako sem bil neumen!

Sune verni služabnici v roke par zlatov in povpraša:

»Kdaj bo madonna Francesca sama?«

Na to mu verna služabnica odgovori po vesti. Tako je mila dama monna Francesca razgnala ljubosumnost in obodri la nescelost.

Messir Adimari Argenti po tem pismu, tako slučajno mu prišedšem v roke, ni bil več ljubosumen na Rincula in se je mirnodušno posmehoval njegovim vzdihom in pogledom.

A sinjor Rinculo je vzdihoval le pri drugih. In monna Francesca je veselo in radostno živela svoje življenje, radujoč se bogastva messira Adimari in mladosti sinjora Rincula.

Ta ji nikdar nista odkrila skrivnosti, zakaj se je eden pomiril, a drugi obo-dril.

Mislila sta s smehljajem o pismu: Ta ženska raztresenost!

A monna Francesca je mislila: Če hočeš biti ženska, je treba mnogo razuma.

Vidite, prekrasne dame, kaj se je zgodilo v slavnem mestu Florenci z odlično in krasno damo monno Francesco Rignerl, messirom Adimari Argenti in sinjorom Rinculo.

Iz življenja in sveta

Spanje v živem svetu

Znano je, da je spanje potreba našega telesa. Ako bi se človeku z umetnimi sredstvi vzelo spanje, v tednu dni bi moral umreti. Zupan Irškega mesta York je hotel kakor znano, brez hrane nekoliko tednov. Če bi si bil mogel vzeti spanje, bi se njegovo trpljenje končalo v enem tednu. Na Kitajskem kaznujejo težke zločince s tem, da jim ne puste spati. To je hujša najstrašnejša smrt.

Tudi v živalskem svetu je spanje splošen pojav, kar pa dokazuje, da je splošno potrebno. Večina grede živali k počitku, ko se nagne dan h koncu. Izjema so tiste živali, katere grede ponoči na lov. Tudi za človeka velja pravilo, da je spanje najboljši in najkrepilnejši do polnoči. Zlasti za otroke je treba urediti spanje tako, da čim več ur odpade na dobo pred polnočjo. Čim pa de na zemljo mrak, gre tudi narava k počitku. Do polnoči je tudi v naravi popoln mir. Zato je tudi spanje v tem času najzdravnejše. Ljudje na deželi to dobro vedo in se v večerni dobi na tem tudi ravno: zgodaj grejo do spat, zgodaj vstajajo.

Naj pri tej priliki omenimo, kako se ribe. One iz globine in iz krajev morda najdaljšega vodnega toka polščijo plitvine ob obali. Lahko jih vidimo cele late, kakor naslonjene ob kamenje in skale, spe kakor bi bile mrtve. Zato je tudi nočni lov na ribe uspešnejši tako v rekah in potokih, kakor na morški obali. Treba je samo vedeti za ležišča, kjer ribe ponoči počivajo.

Da-li in kako spe rastline? Znanl so slučaji, iz katerih je razvidno, da se tudi rastline na gotov način podajajo k počitku. Cela vrsta rastlin zatvori po solnčnem zatoku svoj cvet, ki nam nanovo pokaže svojo lepoto, ko zopet zasije božje solnce. So pa tudi rastline, kojih cvetne čašice se odpro samo ponoči; še je kadar leže na zemljo mrak, ali pozno v noči, se prične deliti proces, ko je že pomehal proces prehrane in asimilacije. To sicer ni popoln zastoj v življenjskih funkcijah; a tudi pri človeku se v spanju ne pojavi popoln zastoj, marveč samo v gotovi meri, dočim se v drugih smereh pojavi le zmanjšanje življenjskih funkcij.

Zimsko spanje dreves v naših krajih pa se mora smatrati kot pojav, popolnoma enak zimskemu spanju nekaterih toplotnih živali (medveda, jazbeca in drugih) in celo vrste hladnokrvnih živali (žabe itd.). Trditi smemo celo, da je pojava zimskega spanja v rastlinstvu mnogo bolj razširjen, kakor v živalsstvu. A kar je najvažnejše: z eksperimentalnim proučevanjem se je dognalo, da naše dreve ne pada v zimsko spanje vsled mraza, ki nastopa v zimski dobi. Ako se naša drevesa presade v tople kraje večnega poletja, zapadejo tudi tam, kakor pri nas, zimskemu spanju. Listje jim odpade in nastopa zastoj v vseh življenjskih funkcijah.

Iz navedenih dejstev smemo pač sklepati, da ima po dobi življenjskega delovanja naše dreve potrebo odpočitka ali zimskega spanja. Seme, ki ni nič drugega kakor rastlina v prvem razvoju, vedno nekoliko časa počiva, dokler ne pride doba ko vzklize in se razvije v manjšo ali večjo rastlino.

In tako lahko rečemo, da je spanje splošen pojav v živi naravi, da je življenjska potreba vseh predstavnikov žive narave, ki se le na zunanji izražajo v različnih oblikah.

Usoda carskih dvorcev

Angleške bioskopske družbe so rešile vprašanje o usodi dvorcev, ki so jih njihovi monarhi beže zapustili. Divni Schönbrunn pri Dunaju, bivša rezidenca ponosnih in prevzetnih Habsburžanov, je sprejel v zadnjem času v svoje prostore ameriško bioskopsko družbo "Vampire", ki je prišla na Dunaj. Herbert Vilkoš, ki se je proslavil z opero Cu-Cin-Koe v Londonu, pripravila s pomočjo slavne angleške igralkine Beti Blajt nekdo strahovito špansko dramo v Schönbrunnu.

Avstrijska vlada je storila vse za sistematično ekspanzijo tega osirotele carskega dvorca. Silne električne luči s projektorji in vsi možni tehnični aparati bioskopske elektroinženirije olajšujejo izvajanje slik v dvorcu. Ogromni aranžmanji in slepeč sij električnih luči delajo nenavaden utis.

Druga carska rezidenca je gradič Raj-

hensberg v bližini Berlina, kjer je nekdanj preživljal svojo mladost Friderik Veliki. Tudi ta je predmet ameriškega zanimanja. V prastarem zidovju veličastnega gradu se je vseljala ameriška filmskobliskopska firma "Vrata v svetu", polna bahantih scen in erotike. Olgantiski reflektorji, ki jih imajo specialni ameriški kinematografi, nudijo možnost, da se za bioskopske filme lahko pripravijo in inscenirajo nenavadno fantastične scene v polnočni temi. Tako sta dvorca dveh do večerj velikih monarhov postala — središč filmske industrije.

Varijete v preteklosti

Varijete je starejši nego gledališče. V gotovih ozirih je to zabavišče primitivna oblika gledališča, ki vedno zadovoljuje potrebo mase, ker streže njenim instinktom.

Čista gledališka umetnost se je najbrže rodila na "pisanih deskah", kjer so potujoči komedijanti in njim enaki ljudje kazali svoje spretnosti. V Evropi je bil poleg rimskega trgovca rimski komedijant prvi nosilec kulture. Njegova pot je šla vstrie v vojsko; s svojimi spretnostmi je umel pridobiti tudi barbari.

Komedijanti so bili zelo mešani ter so prihajali večinoma iz orijenta, prave domovine marionet, sabljanja in podobnih umetnosti. Trupe te vrste so šestokrat spremljale ženske. Nastopale so kot pevke, plesalke in igralki na flavto. Kot ženske so bile na najslabšem glasu.

Prvi zastopniki varijetéja so bili igralki, ki so nastopali v pantomimah in komedijah. Mnogi so vodili s seboj dresirane živali, kače in opice. Z njimi so potovali čarovnjaki, napovedovalci dogodkov, tolmachi sanj in slinili elementi.

V srednjem veku so bili taki ljudje silno priljubljeni. Sodelovali so pri vseh svečanostih, in če so kdaj kje izostali, jih je občinstvo pogrešalo. Komedijanti so spremljali tudi vojske na pohodih. Kabaretni artisti in vrato-lomci so imeli dostop celo pred vlastodržce ter so bili pri nekaterih v visokih časih. Pri žentitvi brata francoskega kralja Louisa IX. z Matildo Brabantko je bil navzoč nek akrobat, ki je

je kazal svojo spretnost na konju in na plezanju po vrvi in žici. V Nemčiji so se komedijanti morali prilagoditi vojaškemu značaju naroda ter poveljevanju njegovih fizičnih posebnosti. Odtod nemški atleti, rvači, sabljači, plesalci, ognježreli, kamnogrisci in čarovnjaki z dresiranimi živalmi. V nekem spisu o Karlu Velikem se čita, da je pri neki njegovi svečanosti bilo prisotnih nad 400 komedijantov, ki so nastopali v različnih panogah. Prepevali so in se drli, breščali in ukali, plezali po žicah ter se obežali za različne predmete. Pod kraj srednjega veka so se glumci ločili od ostalih komedijantov. Postali so pošteni in solidni, združili so se v cehih ter si pridobili meščanske pravice, ki so jih šteli. V nasprotju z njimi so komedijanti še znanprej ostali poptei, ter s svojim nesolidnim življenjem povzročali, da jim občinstvo ni zaupalo nikoli razen v slučajih, ko je želelo plehke zabave in lahkega razvedrila.

× **Zgodovina modnih časopisov.** Kakor vsaka stvar, tako ima modno časopisje svojo slavno zgodovino. Prvi modni časopis, ki je izšel v Parizu leta 1672, brez ilustracij ni poročal o modi v današnjem smislu, ampak le opisoval lepe haljine, ki jih je bilo opaziti pri tej ali oni plemiški rodbini. V drugi številki so bila opisana navodila, kako se je treba obnašati v dobri družbi, na zabavi, plesih, itd. V modnem časopisu, ki je izšel z ilustracijami prvič v Parizu leta 1780, se je razpravljalo o modi, ki je namenjena za plemstvo. V listu pa so bila tudi nasveti o čistoti in negovanju telesa. Zdravniki so se na vse načine trudili, da dokažejo svojim pacientom sveto resnico, da je čistoča že pol zdravlja.

× **Morsejeva telegrafska abeceda.** Eden načinov, da se je hitro naučijo, je sledeči: za vsak Morsejev znak zapomni si besedo, ki se 1.) začneja z isto črko 2.) ima toliko zlogov kakor Morsejev znak sestavin 3.) kjer odgovarja naglasni zlog Morsejevi črti, nenaglasni pa Morsejevi pikli. Na primer: Morsejev znak za a je pika črta (—); temu odgovarja po gornjih pravilih na pr. beseda alarm. Druge take besede so: za d: déklica (—.), za f: frótanje (—.),

g: gos gaga (—.), k: krog in krog (—.), l: lopática (—.), n: náda (—.), p: papá pride (—.), r: rav-nátelj (—.), t: tát (—.), u: ubíljaj (—.) v: veleposlét (—.); bolj priljubljene so besede: za b: bínkoštnica (—.), c: cé-la čérkev (—.), m: mfr, mír (—.), o: ó moj Bog (—.), z: zdáj pridíto (—.), j: junák, sém gláj (—.). Posebe je treba pomeniti črke: e (.), i (.), s (.), h (—.), ch (—.). Ostanejo še tuje črke: qu: Quécksilber: preis (—.), x: Xáverián (—.), y: Ypsilón dolg (—.), w: Wagon-tür (—.). Na ta način se v desetih minutah zapomniš (ne se naučiš) Morsejevo abecedo. — A. D.—

× **Ljubavno pismo švedskemu kralju.** Te dni je švedski kralj našel med svojo dnevno korespondenco pismo sledeče vsebine: «Ljubi, v pondeljek zvečer Te čakam na trgu Obin. Čakam Te do 7., glej, da ne zakasniš. — Ester. Kralj se je na prvi pogled začudil temu pismu, a ko je ogledoval kuverto je opazil, da je pošti žig pokvaril pravo ime adresata: Stihenson, mornar na šolski ladiji Nj. Vel. Gustava V. Od celega naslova je bilo videti jasno, le ime ladje in pošta je predala pismo v dvorni pisarni. Istega dne je na kraljevo povelje mornar Stihenson dobil dopust in njegova ljubica je bila prav zadovoljna.

× **Katastrofa med bikoborbo v Španiji.** V španskem mestu Navaranda se je nedavno vršila bikoborba, ki je končala katastrofalno. Med predstavo se je udrla streha arene ter pokopala pod seboj mnogo navzočega občinstva. Izpod razvalin so izvele 15 mrličev in okrog 50 težko ranjenih.

— **Zidje za sebe.** Že leta in leta nabirajo židje cele skladišnice pisem in portretov svojih mož. Zbirka naj bi tvorila temeljni kamen za narodni muzej v Palestini. Nabirateljem se je posrečilo doseči, zbrati nad 2500 dokumentov, med katerimi se nahajajo dragoceni rokopisi lorda Beaconsfielda, Ehrlicha, Sare Bernhardtove, L. Borneja, prof. Freuda, Gambette, Liebermanna Lassalja, Lombrosa, Marxja, Mahlerja, Meyerbeerja, Nordana, Rubinsteina, Schmitzlerja, Weiningerja in drugih. Tako dela židovstvo propagando zase v lastnih vrstah.

Mali oglasi

Plačilo s državnim davkom na inzerate vred do 20 besedi Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 par cent. — Plačilo se vedno naprej (lahko tudi v zameno). Na vprašanja odgovarja uprava le, ako je vprašanje priloženo znanke za odgovor ter manipulacijske pristojbine (1 Din).

Službe

Konjskega blapca
kavalirjevega, treznega in pridnega, z nastopom 1. septembra t. l. sprejme "Sadlerja Karolinin dvor", kamor naj priloži svoje dopise naslovljene "Jutra" v Mariboru. 8245

Absolvent trgovske šole
išče sloven. korespondence, kulturne, književne in druge službe. Iste primerno plačilo. Cenjene ponudbe pod "Absolvent" na področje "Jutra" v Mariboru. 8227

Službe išče kovač
vsestranski izkušen v svoji stroki. Najbolj pri kakem podjetju ali v tovarni kot st.: "Jutra" pod "Samo-slojna moč". 8213

Gospodinja
ki je vajena vsestranskega, samostojnega varčnega gospodarstva, se sprejme s 1. septembra t. l. Plača po dogovoru. Prednost imajo volje vstave ali samostojne gospodinjine od 35-45 let, ki imajo stalno stanovanje. Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Samo-slojna moč". 8084

Ključavničar
troučen, s najboljšimi sprave-niki, išče službo pomočnika. Naslopi lahko take, Cenjene ponudbe pod "Vestno-močan" na upravo "Jutra". 8839

Mladenčič
s 20 razredni srednji šoli, možen slovenščino, nemščino in srbohrvaščino, želi stopiti v službo pri kakem podjetju. Cenjene ponudbe pod "Pisarniška" na upravnitvo "Jutra". 8336

Mesto natakarice
Nem in sem pripravljena oditi tudi iz mesta. Cenjene ponudbe na upravo "Jutra" pod "Natakarice". 8312

Zanesljiva gospodinja
išče službo na vseh mestih. — Gre kot blazijarka ali kot prodajalka. Očvrsti več let. — Cenjene ponudbe na upravo "Jutra" pod "Jutra". 8297

Brivski pomočnik
samo provizoren, se lahko sprejme v delo pri Fr. N. vaku v Mariboru. 8289

Prodajalka
izkušen v mešanju stroki, želi prenesti službo. — Naslov pove upravo "Jutra" pod "Prodajalka 2314". 8286

Državni uradnik
mlad, sem izstopil iz službe. Sprejemem lahko povod prireditelne službe. Naslov: 1. J. J. Bloška polica 3. pri Rakeku. 8278

Več sedlarskih pomočnikov
se sprejme takoj. Poltve se: Sv. Jakoba nabrežje št. 25. 8468

Trgovski pomočnik
kalentirjake stroke, mlajša dobra moč, se sprejme. — Ponudbe na "Slov. trgovsko društvo", Maribor. 7735

Poštena služkinja
se išče za manjšo družino v Zagreb. Nastop službe 27. avgusta. Naslov pove uprava "Jutra". 4471

Dekle
boljše, dvajsetletno s enoletnim obrtnim tetajem, išče službo kot pomoč gospodinj, najraje tam, kjer bi se mogla obenem pridružiti kake obrti, v kuhinji ali prodajal-ni. — Ponudbe pod "Zdrava" na upravo "Jutra". 4470

Instruktorja
izkušenega, na deželo za celotno leto oktobra. Iste za učeno IV. razreda klasične gimnazije. Plača po dogovoru. Popolna oskrba doma. — Ponudbe pod "Trg ob železnici" na upravnitvo "Jutra". 8496

Učenca
poštenega, ki ima veselje do sedlarske obrti, sprejme takoj Josip Leparšič, sedlar in tapetnik v Rakeku. 8519

Trgovski pomočnik
manufakturne stroke, detajlist, s najboljšimi sprave-niki in vojaškimi prost, želi prenesti doseganje mesto. Ponudbe s 20 let, poroči prosil pod "Vestno št. 10.000" na upravo "Jutra". 8484

Dama
bivša drž. uradnica, vešta strojeplavja, išče mesto korespondentice pri kakem večjem podjetju. Cenj. ponudbe na upravo "Jutra" pod "Korespondentinja". 8499

Kot zanesljiva oseba
išče primerenega mesta pri poljubnem podjetju mlad, trgovsko naobrazen gospod, z znanjem slov., nem., srbohrv. in rusin. Jezika ter sietno prakso pri domaći veletrgovini s tujem. — Najraje v Ljubljani, event. tudi v kakem drugem večjem mestu Jugoslavije. Cenjene Ponudbe pod "Nujno" na upravnitvo "Jutra". 8220

Službe izpisepiske
in stenografske iščem kjerkoli, takoj ali pozneje, kot zaščitnica. — Absolventka sem Gorazdov trg. teta. Ponudbe prosim na upravnitvo "Jutra" pod "Vestna". 8453

Pridnega učenca
iz pošteno rodbine, za trgovino na deželi, če mogeče se sprejme takoj. Naslov v upravi "Jutra". 8474

Trgovski pomočnik
izkušen v mešanju stroki, želi prenesti službo. — Naslov pove upravo "Jutra" pod "Prodajalka 2314". 8286

Državni uradnik
mlad, sem izstopil iz službe. Sprejemem lahko povod prireditelne službe. Naslov: 1. J. J. Bloška polica 3. pri Rakeku. 8278

Več sedlarskih pomočnikov
se sprejme takoj. Poltve se: Sv. Jakoba nabrežje št. 25. 8468

Trgovski pomočnik
kalentirjake stroke, mlajša dobra moč, se sprejme. — Ponudbe na "Slov. trgovsko društvo", Maribor. 7735

Poštena služkinja
se išče za manjšo družino v Zagreb. Nastop službe 27. avgusta. Naslov pove uprava "Jutra". 4471

Dekle
boljše, dvajsetletno s enoletnim obrtnim tetajem, išče službo kot pomoč gospodinj, najraje tam, kjer bi se mogla obenem pridružiti kake obrti, v kuhinji ali prodajal-ni. — Ponudbe pod "Zdrava" na upravo "Jutra". 4470

Instruktorja
izkušenega, na deželo za celotno leto oktobra. Iste za učeno IV. razreda klasične gimnazije. Plača po dogovoru. Popolna oskrba doma. — Ponudbe pod "Trg ob železnici" na upravnitvo "Jutra". 8496

Učenca
poštenega, ki ima veselje do sedlarske obrti, sprejme takoj Josip Leparšič, sedlar in tapetnik v Rakeku. 8519

Trgovski pomočnik
manufakturne stroke, detajlist, s najboljšimi sprave-niki in vojaškimi prost, želi prenesti doseganje mesto. Ponudbe s 20 let, poroči prosil pod "Vestno št. 10.000" na upravo "Jutra". 8484

Dama
bivša drž. uradnica, vešta strojeplavja, išče mesto korespondentice pri kakem večjem podjetju. Cenj. ponudbe na upravo "Jutra" pod "Korespondentinja". 8499

Kot zanesljiva oseba
išče primerenega mesta pri poljubnem podjetju mlad, trgovsko naobrazen gospod, z znanjem slov., nem., srbohrv. in rusin. Jezika ter sietno prakso pri domaći veletrgovini s tujem. — Najraje v Ljubljani, event. tudi v kakem drugem večjem mestu Jugoslavije. Cenjene Ponudbe pod "Nujno" na upravnitvo "Jutra". 8220

Službe izpisepiske
in stenografske iščem kjerkoli, takoj ali pozneje, kot zaščitnica. — Absolventka sem Gorazdov trg. teta. Ponudbe prosim na upravnitvo "Jutra" pod "Vestna". 8453

Pridnega učenca
iz pošteno rodbine, za trgovino na deželi, če mogeče se sprejme takoj. Naslov v upravi "Jutra". 8474

Trgovski pomočnik
izkušen v mešanju stroki, želi prenesti službo. — Naslov pove upravo "Jutra" pod "Prodajalka 2314". 8286

Državni uradnik
mlad, sem izstopil iz službe. Sprejemem lahko povod prireditelne službe. Naslov: 1. J. J. Bloška polica 3. pri Rakeku. 8278

Več sedlarskih pomočnikov
se sprejme takoj. Poltve se: Sv. Jakoba nabrežje št. 25. 8468

Trgovski pomočnik
kalentirjake stroke, mlajša dobra moč, se sprejme. — Ponudbe na "Slov. trgovsko društvo", Maribor. 7735

Poštena služkinja
se išče za manjšo družino v Zagreb. Nastop službe 27. avgusta. Naslov pove uprava "Jutra". 4471

Dekle
boljše, dvajsetletno s enoletnim obrtnim tetajem, išče službo kot pomoč gospodinj, najraje tam, kjer bi se mogla obenem pridružiti kake obrti, v kuhinji ali prodajal-ni. — Ponudbe pod "Zdrava" na upravo "Jutra". 4470

Instruktorja
izkušenega, na deželo za celotno leto oktobra. Iste za učeno IV. razreda klasične gimnazije. Plača po dogovoru. Popolna oskrba doma. — Ponudbe pod "Trg ob železnici" na upravnitvo "Jutra". 8496

Učenca
poštenega, ki ima veselje do sedlarske obrti, sprejme takoj Josip Leparšič, sedlar in tapetnik v Rakeku. 8519

Trgovski pomočnik
manufakturne stroke, detajlist, s najboljšimi sprave-niki in vojaškimi prost, želi prenesti doseganje mesto. Ponudbe s 20 let, poroči prosil pod "Vestno št. 10.000" na upravo "Jutra". 8484

Dama
bivša drž. uradnica, vešta strojeplavja, išče mesto korespondentice pri kakem večjem podjetju. Cenj. ponudbe na upravo "Jutra" pod "Korespondentinja". 8499

Kot zanesljiva oseba
išče primerenega mesta pri poljubnem podjetju mlad, trgovsko naobrazen gospod, z znanjem slov., nem., srbohrv. in rusin. Jezika ter sietno prakso pri domaći veletrgovini s tujem. — Najraje v Ljubljani, event. tudi v kakem drugem večjem mestu Jugoslavije. Cenjene Ponudbe pod "Nujno" na upravnitvo "Jutra". 8220

Službe izpisepiske
in stenografske iščem kjerkoli, takoj ali pozneje, kot zaščitnica. — Absolventka sem Gorazdov trg. teta. Ponudbe prosim na upravnitvo "Jutra" pod "Vestna". 8453

Pridnega učenca
iz pošteno rodbine, za trgovino na deželi, če mogeče se sprejme takoj. Naslov v upravi "Jutra". 8474

Trgovski pomočnik
izkušen v mešanju stroki, želi prenesti službo. — Naslov pove upravo "Jutra" pod "Prodajalka 2314". 8286

Državni uradnik
mlad, sem izstopil iz službe. Sprejemem lahko povod prireditelne službe. Naslov: 1. J. J. Bloška polica 3. pri Rakeku. 8278

Več sedlarskih pomočnikov
se sprejme takoj. Poltve se: Sv. Jakoba nabrežje št. 25. 8468

Trgovski pomočnik
kalentirjake stroke, mlajša dobra moč, se sprejme. — Ponudbe na "Slov. trgovsko društvo", Maribor. 7735

Poštena služkinja
se išče za manjšo družino v Zagreb. Nastop službe 27. avgusta. Naslov pove uprava "Jutra". 4471

Dekle
boljše, dvajsetletno s enoletnim obrtnim tetajem, išče službo kot pomoč gospodinj, najraje tam, kjer bi se mogla obenem pridružiti kake obrti, v kuhinji ali prodajal-ni. — Ponudbe pod "Zdrava" na upravo "Jutra". 4470

Instruktorja
izkušenega, na deželo za celotno leto oktobra. Iste za učeno IV. razreda klasične gimnazije. Plača po dogovoru. Popolna oskrba doma. — Ponudbe pod "Trg ob železnici" na upravnitvo "Jutra". 8496

Učenca
poštenega, ki ima veselje do sedlarske obrti, sprejme takoj Josip Leparšič, sedlar in tapetnik v Rakeku. 8519

Trgovski pomočnik
manufakturne stroke, detajlist, s najboljšimi sprave-niki in vojaškimi prost, želi prenesti doseganje mesto. Ponudbe s 20 let, poroči prosil pod "Vestno št. 10.000" na upravo "Jutra". 8484

Dama
bivša drž. uradnica, vešta strojeplavja, išče mesto korespondentice pri kakem večjem podjetju. Cenj. ponudbe na upravo "Jutra" pod "Korespondentinja". 8499

Kot zanesljiva oseba
išče primerenega mesta pri poljubnem podjetju mlad, trgovsko naobrazen gospod, z znanjem slov., nem., srbohrv. in rusin. Jezika ter sietno prakso pri domaći veletrgovini s tujem. — Najraje v Ljubljani, event. tudi v kakem drugem večjem mestu Jugoslavije. Cenjene Ponudbe pod "Nujno" na upravnitvo "Jutra". 8220

Službe izpisepiske
in stenografske iščem kjerkoli, takoj ali pozneje, kot zaščitnica. — Absolventka sem Gorazdov trg. teta. Ponudbe prosim na upravnitvo "Jutra" pod "Vestna". 8453

Pridnega učenca
iz pošteno rodbine, za trgovino na deželi, če mogeče se sprejme takoj. Naslov v upravi "Jutra". 8474

Trgovski pomočnik
izkušen v mešanju stroki, želi prenesti službo. — Naslov pove upravo "Jutra" pod "Prodajalka 2314". 8286

Državni uradnik
mlad, sem izstopil iz službe. Sprejemem lahko povod prireditelne službe. Naslov: 1. J. J. Bloška polica 3. pri Rakeku. 8278

Več sedlarskih pomočnikov
se sprejme takoj. Poltve se: Sv. Jakoba nabrežje št. 25. 8468

Trgovski pomočnik
kalentirjake stroke, mlajša dobra moč, se sprejme. — Ponudbe na "Slov. trgovsko društvo", Maribor. 7735

Poštena služkinja
se išče za manjšo družino v Zagreb. Nastop službe 27. avgusta. Naslov pove uprava "Jutra". 4471

Dekle
boljše, dvajsetletno s enoletnim obrtnim tetajem, išče službo kot pomoč gospodinj, najraje tam, kjer bi se mogla obenem pridružiti kake obrti, v kuhinji ali prodajal-ni. — Ponudbe pod "Zdrava" na upravo "Jutra". 4470

Instruktorja
izkušenega, na deželo za celotno leto oktobra. Iste za učeno IV. razreda klasične gimnazije. Plača po dogovoru. Popolna oskrba doma. — Ponudbe pod "Trg ob železnici" na upravnitvo "Jutra". 8496

Učenca
poštenega, ki ima veselje do sedlarske obrti, sprejme takoj Josip Leparšič, sedlar in tapetnik v Rakeku. 8519

Trgovski pomočnik
manufakturne stroke, detajlist, s najboljšimi sprave-niki in vojaškimi prost, želi prenesti doseganje mesto. Ponudbe s 20 let, poroči prosil pod "Vestno št. 10.000" na upravo "Jutra". 8484

Dama
bivša drž. uradnica, vešta strojeplavja, išče mesto korespondentice pri kakem večjem podjetju. Cenj. ponudbe na upravo "Jutra" pod "Korespondentinja". 8499

Kot zanesljiva oseba
išče primerenega mesta pri poljubnem podjetju mlad, trgovsko naobrazen gospod, z znanjem slov., nem., srbohrv. in rusin. Jezika ter sietno prakso pri domaći veletrgovini s tujem. — Najraje v Ljubljani, event. tudi v kakem drugem večjem mestu Jugoslavije. Cenjene Ponudbe pod "Nujno" na upravnitvo "Jutra". 8220

Službe izpisepiske
in stenografske iščem kjerkoli, takoj ali pozneje, kot zaščitnica. — Absolventka sem Gorazdov trg. teta. Ponudbe prosim na upravnitvo "Jutra" pod "Vestna". 8453

Pridnega učenca
iz pošteno rodbine, za trgovino na deželi, če mogeče se sprejme takoj. Naslov v upravi "Jutra". 8474

Trgovski pomočnik
izkušen v mešanju stroki, želi prenesti službo. — Naslov pove upravo "Jutra" pod "Prodajalka 2314". 8286

Državni uradnik
mlad, sem izstopil iz službe. Sprejemem lahko povod prireditelne službe. Naslov: 1. J. J. Bloška polica 3. pri Rakeku. 8278

Tržaško pismo

Ob koncu pasjih dni. — Največja
srbska napaka. — Tržaški tisk. —
Bikoborba.

Trst, 21. avgusta.

Na koncu pasjih dni smo, toda vključno
nevliti, ki je v soboto ponoči razsajala,
in vžleč dežju, ki se je povrnil v nedeljo
zvečer, imamo zopet vročino, da se člo-
veku jezik priljublja na nebo. Pasji dnevi
se podaljšujejo kar sami ob sebi, na
«dispet» vsen pratikarjem.

In s pasjimi dnevi raste pasjedneva
— literatura.

Govoril sem te dni z znancom, faš-
istom. Mož je Toskanec, je služil v Ita-
lijski vojski ves čas vojne in je bil od-
puščen kot stotnik. Fašist je od vsega
začetka, a ne sodeluje aktivno, ker mu
ne dopušča takega sodelovanja njegovi
vsakdanji posli. Razpravljala sva o mar-
sišem, tudi o razmerah v Jugoslaviji, o
Radiću in Pašiću, in bilo bi pre-
dolgo, če bi hotel povedati tudi le malhen
del vsega onega, kar mi je dejal. Zabe-
ležim naj morda le to, da Radiću in «nje-
govemu pokretu» niti oddalec ni pripiso-
val tistega pomena, kakor mu ga pripisu-
je marsikateri Ljubljčan. Zabeležbe
vredno pa je gotovo njegovo mnenje, da
so Srbi storili največjo napako
leta 1918, ko niso kratko-
malo okupirali vsega avstro-
ogrškega jugoslovenskega
ozemlja, ki je imelo pripasti
njim kot zmagovalcem. Če bi

bil storil tako, do česar so imeli polno
pravo, bi bilo sicer tuptam morda
kolikortoliko nezadovoljstva, tuptam bi
bilo morda tudi nekoliko zavtilo in za-
škrpalo v prvih časih, ali danes, po pe-
tih letih, bi bil mir in red in o kakem
«radičevstvu» in podobnih pokretnih bi ne
bilo niti sledu.

V nadaljnjem pa sva prešla na naše
domače tržaške stvari, in tržaški tisk.
«Era Nuova» je izdihnila vsled pomani-
kanja vodilne misli in gonilne sile, to se
pravi, da list ni imel krepkega začrtanega
programa in je plaval v vseh mogočih
vodah, kar je na eni strani odbijalo čita-
telstvo, na drugi pa do zadnje stotinke
izčrpalo blagajno izdajateljskega konsor-
cija. Ostal je le še njen privesek «La Se-
ra», desetstotinski večernik, ki živi od
senzacionalno prirejenih, kolikor mogoče
debelo tiskanih, po ljubljanskih listih po-
stetih «eseakaesov» (Italijan namreč ne
izgovarja naše «varstvene znamke» SHS
tako kakor mi — eshaes —, temveč po
svoje: «s» — esse, «h» — acca; torej
«esse-acca-esse» ter od umorov, samo-
morov, vlomov, tatvin, nesreč in drugih
takih lepih stvari, ki «gredo na živce».
Listi je brez pomena, a živi in bo živel,
ker Tržačan kupuje tržaški list le zaradi
«kronake» in kvečjemu še zaradi «malih
oglasov». Če hoče čitati «politiko», si
kupi kak večji list «iz kraljevine», morda
milanski «Corriere della Sera», če je
navdahnjen kolikortoliko «opozicijsko-
n», drugače pa kak rimski «Il Giornale
d'Italia» ali bolonjski «Il Resto del Car-
lino». Glavno fašistovsko glasilo «Il Po-

polo d'Italia» ima o Trstu malo bralcev,
kakor se tudi domači «Il Popolo di Trie-
ste» vključno vsesplošni fašistovski pre-
moči nikakor ne more udomačiti med
ljudstvom.

Prav posebna prikazen na tiskovnem
nebu pa je tržaški «Piccolo», «il più dif-
fuso», najrazširjeniji tržaški list. Izhaja
trikrat na dan. Zjutraj ga kupujejo za-
radi malih oglasov, opoldansko izdajo
zaradi sportnih in trgovinskih vestí, ve-
čerjo pa zaradi senzacií. Nič ga ne
mara, a vendar ga vse kupuje, vse ga
proklinja, a vendar vsakdo oglašja v
njem, fašisti ga črte kot brezobčutnega
vetrnjaka, ki obrača plašč po vetru.
«Popolo» ga vsakokrat pošteno brcne, a
«Piccolo» molči ali pa kvečjemu odgo-
vori s kakim novim, vedno globljim po-
klonom Mussoliniju in fašizmu. Kaj mu
hočeš? «Anfibla che faceva l'irredentista
a Roma e l'austriacante a Vienna» (dvo-
živka, ki se je delala irredentista v Rimu,
na Dunaju pa avstrijakanta) ga je te dni
imenovala tukajšnja socialistiška «L'U-
nità socialista». In vendar je «Piccolo»
danes edini tržaški list, ki «izhaja», in ki
je poleg «Popola», ki ga vzdržuje fašizem,
in brezpomembne «Sere» edini italijanski
dnevnik v Trstu. Uradni «Osservatore
Triestino» (139. letnik) ne prihaja v
poštev.

Priznati pa je treba, da ga ni lista, ki bi
se tako znal prilagati vsem mogočim na-
gonom mase, kakor ravno «Piccolo». In
to mu je tem lažje, ker je on sam vzgojil
tržaško maso v tem pogledu. Saj je začel
svoje življenje med branjevkami na trgu,

katerim je «per un soldo» na dvehi majh-
nih straneh pripovedoval najnovejše do-
godke s staromestne «Rene», vmes pa
zinił tudi kako kolikor toliko irredenti-
stično pobarvano, da si je pridobil za na-
rodne ideale vedno navdušeno mladino.
In masa se je privadila taki vsakdanji
hrani in «kšeft» je vzevel.

Letos nam «Piccolo» sicer ni nudil
morske kače in drugih takih običajnih
plodov razžarjene pasjedneve domišljije,
zato pa je tem temeljiteje delal v «ese-
akaesarstvu», pri čemer mu seveda prav
nič ne dela zgage dejstvo, da danes pre-
kljuje, kar je snoči razbojnjeval kot
svetovno važen dogodek. Paritetična ko-
misija, reško vprašanje, Pašičevo in Nin-
čičevo potovanje, Radičev beg, «Vulkan»,
tilotapljenje orožja v Jugoslavijo itd.;
kdo bi naštel vse senzacií, s katerimi je
krnil svoje od vročine gagačo tržaške
bralce, ki mu verjamejo in ne verjamejo,
pa vendar čitajo in se potem, ko pride
preklje, tolažijo: «Majorsiga, sapevo za
che no pol esser vero!» (Vrag ga vzemi,
saj sem vedel, da ne more biti res!)

Dogodilo pa se je te dni, da je «il più
diffuso» začel v veliko neprimliko. Pasji
dnevi so namreč prinesli v Trst nekaj
novega — špansko bikoborbo. Montebel-
sko dirkalšče so preuredili v pravcato
sevilsko «areno» in tamkaj sedaj špan-
ski toreadorski junaki razkazujejo svojo
hrabrost v boju z bikli, katerim je oči-
vidno prav tako malo do te «zabave», ka-
kor Tržačanom, ki so navdušeni za kri
v «mulcah» (krvavih klobasah), ne pa na
zabavišču, in memijo, da je mestna klav-

nica bolj primeren kraj za ubijanje bi-
kov kot pa monteblsko dirkalšče. Vsa
tržaška javnost, ki je do grla sita raznih
krvavih prizorov, ki so se odigrali v zad-
njih letih po Trstu, odločno odklanja tako
«barbarsko» zabavo, in v nekem tukaj-
šnjem listu som čital Rossinijev izrek,
da le «Španska preperečuje Italijo, da bi
bila zadnja dežela na svetu», z dodatkom,
da je uvajanje bikoborbe v Italijo pravo-
cato nasilje na značaj ljudstva. In biko-
borba se uvaža nekako pod patronanco
samihi vladnih krogov. Težaven položaj
za — «Piccolo». Ali naj hvali in priporo-
ča, kar vsa domača javnost odklanja, ali
naj graja, kar uživa naklonjenost vlada-
jočih veličin? O, pa se je lepo izvelel
iz zagate: niti besedice o moralni strani
bikoborbe, sama čista kronika, kako je
nastopila «kvadrilja», kako ta, kako oni,
a ogorčenje gledalcev zaradi mučenja
slabo zabodene živali je prešel s kratke
pripombico. In nič bobnanja. Brez zame-
na desno in levo. Kdor zna, pa zna! In
Tržačan hitro pozablja.

Tako bodo minili pasji dnevi in z
njimi vse, kar so nam prinesli, dobro in
slabo, resnica in laž. Ostala pa nam bo
zavest, da ima Trst nekaj, kar mu ostane
neizpremenjeno in neizpremenljivo, in te
je v besedi in dejanju, v duhu in prepri-
čanju večno premenljivo — «Piccolo».

A. Ekar.

**Darujte za Dijaške kuhi-
nje in podpirajte revne
in pridne dijake!**

Ne smete opustiti,
ne da bi posetili

SINGER

oddelek št. 154 na ljub-
ljanskem velesejmu.

178

STROJNIKA,

ki je obenem brusar,
rabimo za takojšnji nastop. Stano-
vanje prosto. Navesti je dosedanje
službovanje in zahtevano plačo.

Dynamo in elektromotor
3 1/2 - 5 HP se kupi ravno tam.

Kulovec i drug, parna žaga

Straža na Dolenjskem. 4342

Oklic.

4298

Na predlog trdke „Tovarna pohitva in
lesna trgovina Vintgar v Gorjah nad Bledom,
družba z omejeno odgovornostjo“ po poslovilijh Franu
Golobu, tovarnarju v Ljubljani, in Antonu Jelenec na
Bledu, koje zastopa notar Andrej Kuhar v Ljubljani,
se bodo po sklepu okrajnega sodišča v Radovljici
z dne 17. avgusta 1923, No L. 575/23—1, tej družbi lastna
zemljišča vlož. šte. 33, 32 in 83 kat. občine Podhom
z restavracijskim in tovarniškim poslojem v Vintgarju
in vlož. šte. 88 in 274 kat. občine Spod. Gorje z vso
pritiklino, s vso tovarniško in industrijsko napravo, z
vsem restavracijskim inventarjem in z vsemi premični-
nami prodala potom

prostovoljne javne dražbe,

ki se vrši na licu mesta v tovarniškem posloju v
Vintgarju

v petek dne 17. septembra 1923 ob 11. uri dop.

Izključna cena dva milijona Din, pod to ceno se ne prod.
Vadij Din 200.000.— je založiti pred začetkom
dražbe. Najvišji ponudek pa je v celoti izplačati naj-
kasneje 45 dan po izvršeni dražbi na roki sodnega ko-
misarja, odoeno založiti pri zanesljivem ljubljanskem
brañilem ali bančnem zavodu.

Zastavne pravice na zemljišnih vknjiženih upnikov
niso v tem tangirane.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri sodnem komi-
sarju in tudi pri notarju Andreju Kuharju v Ljubljani.
V Radovljici, dne 18. avgusta 1923.

Alojsij Pagan, notar kot sodni komisar.

VAŽNO ZA INDUSTRIJCE IN TRGOVCE, KI DELAJO REKLAMO POTOM PLAKATOV

Na letošnjem „LJUBLJANSKEM VELESEJMU“ postavimo
SPECIJALNE REKLAMNE STOŽIRJE
na katere bodo lepljeni v prvi vrsti samo lepaki, 95 cm visoki
in 63 cm široki. Vsled tega vabimo vse interese, da si ne-
mudoma zagledajo prostore, ker je število istih omejeno.

Naročila naslovite samo na
ALOMA COMPANY, anončna in reklamna d. z o. z.
LJUBLJANA, Kongresni trg 3. 4334

Otvoritev gostilne „pri Lozarju“.

Slav. občinstvu vljudno naznanjaja, da bo deva
otvorila dne 23. avgusta t. l. ob šestih
popoldne občežnato

gostilno „pri Lozarju“ v Rožni ulici 15.

Točila se bodo pristna vina. — Prvovrstna
kuhinja. — Senčnat vrt.

Za mnogobrojni obisk se priporočava

J. in F. Dolšak.

4340

Zaloga
in
samoprodaja

L. BARAGA,

Šelenburgova

ulica 6/1.

LJUBLJANA.

Med. univ. dr. LUDOVIK ZALAR

specialist za bolezni na mehurju, ledvicah in
splošno kirurgijo, se je po večletni specializaciji
na urološko-kirurški kliniki prof.
Hochenegga na Dunaju nastanil v Ljubljani in
ordinira na Sv. Petra cesta šte. 26
od 10. do 11. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne.

Hranilnica v Ljutomeru proda takoj eno svojih enonastropnih hiš,

4327

katere stoji v središču Ljutomer in so priprave-
ne za vsako trgovino, oziroma večji obrt, pod
ugodnimi plačilnimi pogoji. Cena po dogovoru.

AND. JAKIL

tovarna kož in čevljev, d. d.
174 prodajalna

Ljubljana, Poljanska cesta 13

Bogato skladišče moških, ženskih in
otroških čevljev iz telečjega boka
v vseh bojah, govejega boka
in rjave kravine.

Solidno delo! Znižane cene!

V LASTNEM INTERESU

inserirajo v oficijalnem
SEJMSKEM KATALOGU

Ki izide s priliki «Ljubljanskega vele-
sejma» v več tisoč izvodih. Jugosloven-
skim in inozemskim trgovcem ne stoji
ta katalog samo kot vodnik, ampak
tudi kot najbolj zanesljiv adresar, ki
ima trajno vrednost. Zato ne odlašajte

NAROČITE TAKOJ

primeren oglas, osobito ker je prvi del
in v tisku.

Naročila je nasloviti na
ALOMA COMPANY
d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3.

ARKO Liqueur Triple Sec

Domače vesti

MORALA.

Ni ravno v ospredju zanimanja. Pred dvema letoma so jo rešili in dušo Eve-line v Narodnem gledališču. Potem je morala spala. Zbudila se je zopet se-daj, morda radi bližajočega se katoliškega sejma.

Gospod Remec je bil svojočasno po-verjenik deželne vlade v Ljubljani. Se-veda SLS. Dobro je opremil svojo tvornico na Homcu, s pomočjo mate-rijala demobilizacijske komisije, pri kateri je kupil na primer avtomobil za 10.000 K, recí dva in pol tisoča dinar-jev. Takšni gospodje imajo seveda bolj fin smisel za moralo. S tem avto-mobilom se je gosp. Remec pripeljal sel dan na Bled. Pot ga je vodila po neki aleji, kjer posedla tudi profesor Lorger, mož z risarilnim in menda tudi povečevalnim aparatom. Ta nedolžni izumitelj in risar razstavlja sicer v ljubljanskem Tivoliju ob železnični progi in ima napise, da so njegovi apa-rati potrebni tudi za vojaško špijonažo in sploh. Včasih pa prerisuje kakšno razglednico, v povečani obliki, žensko ali konjsko glavo ali karkoli. V blejski aleji je tudi tako razstavljal kopijo razglednice, ženski akt, namreč glavo in anekdese do visoko nad popkom. Nič posebnega, nič zanimivega, nič umet-niškega, pa tudi nič pokvarjenega ali kvarnega, še najmanj pornografskega.

Moralni gosp. Remec pa se je raz-dražil nad risbo in jo v sveti jezi raz-trgal. Pritožil se je tudi blejskemu žu-panu in «Slovenec» je napisal ogorčeno notico, iz katere bi moral «bravec» po-sneti, da se je pripetilo kaj zelo hu-dega...

Pomirite se, vsi Blejčani in gostje, Remec je na straži in še več katoliš-kih mož in kranjska morala je trdna in vrata Peklenska je ne bodo prema-gala. Redka galerija «Mukerjev» se širi. Naš škof se je blamiral pri nedolž-ni Zajčevi muzi na Prešernovem spo-meniku, Remec pa nad Lorgerjevo po-večano razglednico. Kljub nagim pr-om ene kamenite in ene papirnate de-vice pa še stojijo i Ljubljana i Bled i Homec...

Plesalka Anita Berber, ki je iz dru-gačnega materiala in ki se je rada ka-zala čisto bosa od glave do pet, je iz-gnana z Bleda, čeprav se zanjo kleri-kali niso zanimali, pa ne radi svoje nagote, marveč ker je s svojim psom, pasjim bičem in ekscentričnim, t. j. prismojenim obnašanjem vzbujala ne-ljubjo pozornost.

Toda Anita Berber je bila povsodi plakativna kot atrakcija, Lorgerjeva «dama v ničemer», (pa še to niti do pasu), — ni atrakcija. In vendar tak-šno razburjenje? Kaj pa dame, ki se kopajo v vodi? Ali so bolj «pornografske» kakor Lorgerjeva razglednica, ali manj? O ti ubogi Remec ti! Oči-vidno ne sme v blejsko, niti v ljubljansko mestno kopališče. Je pa že trapi-stovski pater Serafin na boljsem, ki je te dni in noči na evharističnem kongre-su v Zagrebu zapravil v nežni družbi 35.000 Din, ki jih je skupil za prodani trapistovski sir.

Da ne bodo radikalcí mislili, da sem res umrl, pa sem spomnim tudi njih, ko že govorim o morali. Pri tem pa pu-ščam ob strani veseli ples gosp. Jan-jića, — ima vremenal! To pot se spomnim drugega in večjega radikala, gospodina Tiče Popovića, bivšega po-moćnika ministra inostranih del in se-daj našega dunajskega poslanika, ki se tudi na Dunaju obnaša kot pravi ra-dikal, t. j. zelo — nevtralen napram sosedom. Na počitnice je ta gospod diplomat I. klase prišel v Rogaško Sla-tino. Tu je 22. t. m. igral kazensko za-branjeno hazardno igro «macao», in sicer z — restavracijskim «oberom» Ilijo Rakićem in z nekim Rapačićem. Olupila sta ga pri igri za 350.000 Din, on pa je telefoniral po policijo — v Zagreb. Prišli so z avtom, aretirali Rapačića in ga pripeljali v zagrebske zapore, Ilija Rakić je pa z denarjem ušel in tudi Tiče Popovića niso zaprli.

M. A. C.

* Slavnostna razsvetljava na Bledu. Povodom rojstnega dne rumunskega kralja Ferdinanda bo danes dne 23. t. m. na Bledu slavnostna razsvetljava.

* Francoski poslanik v Ljubljani. Francoski poslanik na našem dvoru, Clement Simon, je na svojem služ-benem potovanju prišel predvčerajš-njim v Ljubljano. Obiskal je velikega župana, Cercle française, narodni mu-zej in razne druge kulturne ustanove. Včeraj je poslanik sprejel na franco-skem konzulatu tukajšnja francosko kolonijo.

* Čehoslovaki ob našem Jadranu. Društvo «Socijalna skrb državnih na-mesencev češkoslovaške republike v Pragi» je nedavno kupilo dvorec Sv. Jurij na otoku Visu. Dvorec se bo pre-uredil v stalno klimatično postajo, ka-mor bodo prihajali otroci članov ome-njenega društva na oddih in zdravlje-nje.

* Meščanstvu mesta Ljubljane. Pre-jeli smo: III. ljubljanski vzorčni ve-lesejem se bo vršil letos v izredno veli-koem obsegu. Lahko se že zagotovi, da bo to največja in najpompozantnejša prireditve te vrste, kar jih je dosedaj bilo v naši državi, na kar bomo Slo-venci lahko ponosni in s samozavestjo naše moči v delu bomo razkazovali najvišjemu protektorju, kralju, zakla-

de, pridobljene s tisoč rokami na potju industrije in obrti. Ker je obisk iz tu-jih krajev prijavljen v tako visokem številu, da so dosedaj razpoložljiva prenočišča že prezasedena, prosimo vse zavedne ljubljanske rodbine, da prepustijo za čas od 29. avgusta do 11. septembra 1923 vsa razpoložljiva prenočišča stanovanjskemu oddelku sejmškega urada in naj se napotijo ustmene in pismene prijave na naslov gospoda ravnatelja Dragotina Šebeni-ka, mestni magistrat Ljubljani, iz-kažite gostoljubnost našim gostom!

* Rusi v naši vojski. Kakor znano, se nahaja v Sarajevu ruski kadetski korpus, ki se je pred boljševiki umak-nil v Jugoslavijo. Naša vlada je skle-nila, da morejo gojenci te šole po re-dovito položenem izpitu biti sprejeti v našo armado.

* Uspeh naše avijatič. V mostar-skih vojnih aeroplanskih delavnicah bo v kratkem dovršen že drugi vojni aeroplan, ki se izdeluje po navodilih kapitana - pilota Nik. Miletića. Prvi aeroplan je pokazal pri prvem poletu zelo lepe rezultate.

* Srednješolski študij v inozemstvu. Kakor razglasa ministristvo prosvete, ne smejo naši državljani obiskovati srednjih šol v inozemstvu, ker bi se jim sicer ne priznala spričevala. V poseb-nih slučajih more dovoljenje za obisko-vanje srednjih šol v inozemstvu podeli-ti le minister prosvete.

* Zamenjava kron v tretji conl. Vla-da je sklenila, da se zamenjajo avstrijs-ke krona v t. zv. tretji coni v Dalma-ciji, ki je najdalje ostala pod italijan-sko okupacijo. Zamenja se bo izvršila v naslednjem sorazmerju: do 10.000 K po 1:4, do 25.000 K po 1:6, do 100.000 kron po 1:8, do 200.000 K po 1:10, do 500.000 K po 1:12 in čez pol mili-jona kron po 1:16. Za zamenjavo bo potrebno okoli 20 milijonov dinarjev.

* Plovitba na Jadranu. Kakor poro-čajo iz Sušaka, je «Jadranska plovit-ba» dne 16. t. m. vzpostavila brzoplov-no progo Split - Metković s parobro-dom «Sušak», ki odhaja iz Splita vsak torek, četrtek in sobota, a iz Metkovi-ća vsako sredo, petek in nedeljo — v obeh smereh ob 7. jutraj. Društvo za tujski promet poroča, da otvori «Ja-dranska plovitba» dne 23. t. m. progo Bakar - Gruž. Parobrod «Kosovo» od-haja iz Braka vsak četrtek in nedeljo ob 18. uri.

* Monopolisti dohodki. Dohodki mo-nopolističnih izdelkov v mesecu maju so znašali na ozemlju predvojne Srbije 67.576.310-16 Din, v pokrajinah izven Srbije pa 126.287.857-04 Din.

* Smrtina kosa. Včeraj je umrl v Štepa-nji vasi, 35 let star, g. Ivan Anžič, sin uglednega narodnega posestnika g. Anto-na Anžiča. Pogreb bo jutri, v petek, ob 18. uri v Štepanji vasi. Sožalje! — Dne 19. t. m. je nepričakovano na srčni kapl preminul v trgovskih in lovskih krogih dobro znani trgovec v Sočanju, Adolf Oreš. Pokojnik je užival med meštani in kmeti splošno zaupanje. Nad 20 let je bil tudi član okrajnega zastopa in se je red-no udeleževal vseh sej. N. v m. p. i. — V Idriji je pretekli teden umrl g. France Podobnik. Bil je prijeten družabnik in vrl narodnjak. N. v m. p. i.

* Solnčni mrk. Letos bo 10. septembra popoln solnčni mrk. Videl se bo najbolje v Mehiki, kamor je že odšlo okoli 10 ekspedicií, ki jih je pripravila Amerika za proučevanje mrka. V bližini solnca se bo nahajalo takrat okoli 80 zvezd.

* Iz državne službe. Trajno so upoko-jeni naslednji državni uslužbeni: Mara Mohorko, učiteljica na gospodinjaki šoli v Celju ter Josip Medved, Franc Puc in Antun Volkar — vsi poštini nameščenci v Ljubljani.

* Dostava poštnih pošilk v Stadi pošta Domžale. Dne 16. avgusta je prišel do-stavljati krajevni pismočista pošta Dom-žale poštna pošiljke tudi v vas Studa. V ožji dostavi okoliš pošte Domžale spa-dajo sedaj vasi: Zg. Domžale, Sp. Domža-le Studa, Rodica, Sr. Jarše, Sr. Jarše, Stob in graščina Groblje. V Stadi se do-stavlja razen ob nedeljah vsak dan po enkrat, v drugih vaseh pa po dvakrat na dan.

* Mednarodni visokošolski tečaji na Dunaju. Od 11. do 28. septembra se vrše na Dunaju mednarodni visokošolski teča-ji, prirejeni od angleškega in avstrijskega komiteja, s predavanji narodnega gos-podarstva, politike, sociologije, zgodovine, prava, filozofije, literature in umetnosti. Rezen dunajskih visokošolskih profesorjev bodo predavali tudi profesorji iz Anglije, Nemčije, Jugoslavije, Bolgarije, Poljske, Ogrske, Švice in Češkoslovaške. Natanč-nejša pojasnila dajeja rektorat ljubljanske univerze in avstrijski konzulat v Ljublja-ni. Za jugoslovanske državljane stane udeležba s približno 25 predavalnimi urami inkluзивno potovnje, stanovanje in oskr-ba okoli 1200 Din. Vsa podrobna poja-snila se dobe pri tajništvu mednarodnih visokošolskih tečajev na Dunaju IX., Boltzmanngasse 16.

* Izseljeniški komisariat v Zagrebu opo-roča: Konzulat SHS. v Limi (Peru) spo-roča, da dobiva v zadnjem času iz naših krajev veliko število nepravilno sestavlje-nih in nelegaliziranih prošenj, v katerih se prosí za privatno pravno zaščito naših izseljencev. Z ozirom na nepravilnost teh prošenj jih mora konzulat vračati prosil-cem. Intercenti se zato opozarjajo, naj se v slučaju potrebe ne obračajo nepo-sredno na imenovani konzulat, temveč na izseljeniški komisariat (Zagreb. Kamenita

ulica 15), ki jim bo dal vsa potrebna na-vodila ter poslal potrebne tiskovine, da bodo mogli čimprej doseči rešitev svojih prošenj.

* Imenovanje profesorjev na srednjih šolah. Za profesorje s stalnim službenim mestom so imenovani: na I. dr. gimna-ziji v Ljubljani Fran Gnesda, Fran Kapus in Josip Osana, na realni gimnaziji v Ljubljani Fran Pavlič, Ivan Škerlj in dr. Josip Lovrenčič; na III. gimnaziji v Ljubljani: Fran Ferjan, Ivan Dolenc, Fran Kobal, dr. Josip Meneš, dr. Maks Monte in dr. Dragan Šanda; na dr. gimnaziji v Kranju: Adolf Ivančič in Zivojin Milo-savljević; na dr. realni gimnaziji v Ko-čevju Ivan Sivec in Ignac Voštar; na dr. gimnaziji v Mariboru dr. Janko Glaser, Jakob Cimerman in Adolf Vales; na re-alni gimnaziji v Murski Soboti Rudolf Pregelj; na dr. realki v Ljubljani An-drej Verbič in na dr. realki v Mariboru Viktor Cotič in Fran Ravnikar.

* Nov zdravnik v Ljubljani. Na Sv. Pe-tra cesti št. 28 v Ljubljani je otvoril svojo zdravniško prakso večletni zdravnik na urološko-kirurški kliniki profesor hochenegga na Dunaju, g. dr. Ludovik Zalar, specialist za bolezni na ledvicah in mehurju in sploh za vse bolezni uro-genitalnega sistema. Opozarjamo na da-nášnji oglaš.

* Zavalva Borisa Putjata. Ob svoji tež-ki bolezni sem prejel iz Slovenije toliko osebnih obiskov, pismom od znancev in ne-znancev, telefonskih in brozjavnih po-zdravov ter vprašanj po svojem potoku, da mi je nemogoče, se vsakomur zahvaliti za te izredne dokaze simpatije, ki so me ganili tem globje, ker toliko prijatelj-skega zanimanja za svojo osebo pač ni sem pričakoval. Nemogoče se mi je za-hvaliti vsem in vsakomur. Zato se po-služujem ljubeznivosti slovenskega časnika, kihoč tem potom vsem: Najsr-nejša Vam hvala! Sedaj sem iz nevarno-sti in smem upati, da bom še kmalu po začetku sezone mogel izkazati bratskim Slovincem, ki sem jih vzbujal kot svo-jece in našel med njimi resnično drugo do-movino, svojo zavalvo, iznova okrepljen, tudi s svojim zopetnim umetniškim delom na odru. Nevenljiva, najiskrenejša hvalež-nost me pa preveča tudi do mojih zdrav-nikov, predvsem do g. dr. Lorgerja radi njegove preizvrstne diagnoze, ki je šele razjasnila prave vzroke mojega dolgega zagonetnega hiranja. In ravnotako do go-spodina Černiča, ki me je s svojo sijajno operacijo kamena rešil žalostnega pogina. Čutim, kako mi zopet raste moči telesa in duha, kako se mi krepi volja. Ta volja pa se osredotoča v tem, da hočem ostati zvest slovenskemu narodnemu odru z vsem svojim talentom in z vso vnaemo. Zapustil bi ga le še — če bi mi Slovenci kdaj rekli: «Siti smo te, brate, le pojdi». Maribor, v bolnici, sredi avgusta 1923.

Boris Putjata.

* Usmiljenim srecm. Mladenci, ki je vsled vojaške obveznosti moral zapusti-ti državno službo in se je sedaj vrnil od vojakov, bi sprejel rad kako pisarniško mesto. Je brez staršev, brez sredstev, brez stanovanja, brez hrane — popolno-ma na cesti. Kdor bi ga sprejel v služ-bu, naj javi na naslov: Olga Zorn, Sodna ulica 26-III., pri obitelji Matkovič, Ma-ribor.

* Znižane vozne obiskovalcem ljub-ljanskega velesejma. Da preprečimo ne-prilike, sporočamo, da imajo posetniki III. velesejma na progi Maribor-Ljub-ljana in Rakel-Ljubljana 50 odstot. po-pust v vseh razredih samo na osebnih vlakih in ne na brzovlakih, ker je to vsled prenapolnjenosti brzovlakov v lo-kalnem prometu in vsled pomanjkanja vagonov tehnično nezveljivo. Vendar to nič ne škoduje, ker so zveze z osebnimi vlaki tako ugodne, da pač ni potreba uporabljati brzih vozov. Poleg 50 odstot. popusta na vseh osebnih vlakih naše kraljevine pa velja isti popust za direk-tne brzovlake na progi Djevdjelija-Beo-grad-Ljubljana, torej na južni železnici od Zagreba do Ljubljane brzovlaka št. 13 in 14.

* Celjski vodovod. Ker se pogosto do-gaja, da lastniki hiš, ki imajo v svojih poslopih vodovodne zapornice, samolast-no zapirajo vodovod, tako da stranke ni-majo vode, razglasa celjski mestni ma-gistrat, da hišnim lastnikom ni dovolje-no, samolastno zapirati, odnosno odprati vodovodnih zapornic. V slučaju pritožbe se bo proti krivcem najstrožje postopalo.

* Pobiranje najeminskega vinarja v Ptuj. Pokrajinska uprava se Slovenijo je dovolila mestni občini ptujski, da sme pobirati v letu 1923. najeminske vinar-je izmeri 15 odstot. uradno ugotovljene povprečne najemnine, ki tvori osnovo za odmero hišne najemnine za davčno dvo-letje 1923-24. po odbitku 200 Din. Najem-nine do vsehletih 200 Din so proste najem-ninskega vinarja.

* Za one, ki potujejo v inozemstvo. Naši državljani, ki potujejo z našimi pra-vilnimi potnimi listi v inozemstvo, smejo vzeti s seboj: v Švice 3000 francoskih frankov in 1000 Din; v Italijo 3000 lir in 1000 Din; v Češkoslovaško 3000 češko-slovaških kron in 1000 Din; v Francijo in Anglijo 3000 francoskih frankov in 1000 Din; v Nemčijo, Madžarsko, Polj-sko, Rumunijo in Bolgarijo pa v valuti omenjenih držav 3000 Din in 1000 Din v naši valuti.

* Stavka v zagrebškem parnilonu. De-lavci zagrebškega parnilona so stopili včeraj v stavko, ker je prišlo do spora z upravo glede obnovitve kolektivne po-godbe.

* Zgodovinska najdba v Beogradu. Pri kopanju kanala za novi parlament v Beo-gradu so delavci odkrili kameniti sar-kofag. Na lice mesta došli strokovnjaki

so ugotovili, da datira sarkofag iz tretje-ga stoletja po Kristusu. Sarkofag je bil prazen. Domneva se, da so ga nezna-ni pred časom okradli.

* Korupcija na mestnem magistratu v Ljubljani. Ljubljanska mestna občina je, kakor znano, zidala z velikimi stroški tri stanovanjske hiše, ki so bile namenjene v prvi vrsti za uslužbenice občine, ki so brez stanovanj. Gotovi sta že dve hiši s približno 25 stanovanji. Toda občinski očetje so sedaj kar nenadoma zatajili svo-ji ljubezen do uslužbenecv in onih stotin ljudi, ki so brez stanovanj. Zato pa so se skoraj stekli med seboj za stanovanja. Čuje in strmitel! V novih hišah, ki so bile zgrajene za občinske nameščenice, je dobilo stanovanje kar 6 občinskih svetov-alcev, eden izmed njih pa je bil tako poštvovalen, da je šel celo za hišnika. Gospodje občinski očetje hočejo v tem pač posnemati g. župana, ki jim je dal najlepši vzgled, ko si je priporil kot prvo zaslugu na županskem stolčku kras-no stanovanje, obstoječe iz 6 sob in to z dve osebi. Le tako naprej — slava de-lovna zveza. V kratkem bomo prinesli še lepa poročila iz rotovskega pašalika, n. pr. o raznih dijetah gg. občinski svetov-alcev za nekatere nočne vožnje, o od-daji buffeta, o mestnem kopališču, o vplivu prepleh Vener na nekatere ob-činske svetovalce itd.

* Stanovanjski škandal v Novem mestu. Iz Novega mesta nam poročajo: Dne 20. t. m. je bil poštni sluga g. Ahlin sodno deložiran in postavljen v vse nje-govo pohištvo na cesti, kjer sedaj kam-pira z ženo in 4 otroci. Kdor se za to za-nima, naj se potruži v Novo mesto, pa bo videl to sramoto na lastne oči. Ne misli-mo se spuščati v podrobnosti, ugotovlja-mo samo dejstvo, ki je dovolj žalostno. Svetujemo pokrajinski upravi, naj ukaže novomeški stanovanjski oblasti temeljito revizijo vseh stanovanj in da se pri do-delitvi stanovanj ozira samo na doma-čine, pa bo kmalu konec stanovanjske miserije.

* Nerazumljivo postopanje južne želez-nice. Ravnateljstvo južne železnice je iz-dalo odlok, da se onim, ki o priliki zadnje protestne stavke niso delali, ne izplačajo prejemki za dotični dan. Stvar je popol-noma zgrešena glede stalnih nastavljen-ecv in uradnikov, kar se tiče delavstva s stalnimi prejemki pa neumestno, ker le podžiga strasti. Končno je odlok tudi ne-socijalen. Zastopniki železničarskih orga-nizacij so radi tega že intervenirali pri ravnatelju, inž. g. Šegi in dobili vtis, da se bo zadeva rešila ugodno. Kar se tiče militarizacije železničarjev, se nam po-roča, da so za sedaj odpuščeni iz vojnega obvezništva le oni železničarji, ki niso stavalni. Čudovito! Zdjaj bo osebe vsaj natančno vedelo, kdo je bil s stavko so-lidaren in kdo ne. Ministrstvo saobračaja je zahtevalo v zadnjem času od direk-cije južne železnice poročilo, kdo je zakri-vil stavko. Kako neki, da še vedno ne ve, da je pravi in edini krivec ravno prometno ministrstvo samo.

* Iz Cerknice nam poročajo: Prošlo so-boto je udarila strela v skedenj Ivana Pe-trovičja v Cerknici ter ga upepelila z ve-liko zalogo deželnih pridelkov vred. Ško-da znaša okoli 250.000 Din, zavarovan pa je bil pogorelec le za 6000 Din. Z veliko požitvornostjo so se pri tem požaru od-likovale požarne brambe iz Cerknice, Begunj, Raketa in Dol. vasi. Posrečilo se jim je omejiti ogenj, da ni segel na cer-kev in sosednje hiše. Domneva se, da je strela švignila v skedenj s cerkvenega stolpa, ker ni streljovod izoliran. Zanimi-vo je tudi, da je menda istočasno kot v skedenj en del strele švignil v sosedno hišo. Ta strela je udarila skozi opeko na strehi, skozi strop v sobo, odtod pa preko železnega omrežja na oknu na zemeljska tla, ne da bi upalila. — V Begunjih je zvonil plat zvona tamošnji župnik sam. Lepo od njega. Svetovali bi mu le, da naj ne nasprotuje toliko begunjski požarni brambí, ki se je pri cerkniškem požaru prav lepo izkazala, da bo moral, če do-leti enako nesrečo njegovo župnišče, tudi sam gasiti. Cerkniškemu dekanu pa pri-poročamo, naj mesto politike učí vsaj svo-je ljudi, da je treba danes zavarovanje zoper ogenj dvigniti, da ne bo več takih škod.

* Hčerka pesnika Preradovića v mari-borski oblasti. «Jutros» je predvčerajšnjem poročalo, da živi hčerki slavnega pes-nika Preradovića v veliki revščini na Dunaju. Iz Maribora nam poročajo, da se nahaja baš sedaj ena teh hčerk na Zgor-nji Poljskavi pri Pragerskem, kamor za-haja vsako leto ob počitnicah z neko pri-jateljico slikarico na letovišče. Tudi go-spodinja Preradovića se bavi s slika-njem ter pridno zajema iz kmetskih idil krajno skromno in sta bomo oblečeni. Gdč. Preradovića vedno čita hrvatske časopise in je med domačim prebival-stvom zelo priljubljena.

* Veseli pater Serafin. Župnik Slavko Ester je bil zaradi nepravilnosti opu-ščen iz službe, nakar je vstopil v samo-stan trapistov, kjer je dobil ime pater Serafin. Tudi iz samostana sa ga zaradi raznih pogrškosti kmalu odpravili. V sa-mostanu izdelujejo znaní «trapistovski sir», katerega je pater Serafin razpošiljal na razne kraje. Na ta način so mu bili znani naslovi zagrebških trgovskih odje-malcev. Ko je bilvi prišel prišel pred točni v Zagreb, je prevzel pri trgov-cih naročila za sir ter pobral tudi kupni-no v znesku 35.000 dinarjev, katero pa je zapravil v družbi veselih žensk. Mo-ža so spravili pod ključ.

* Požar v Bači. Dne 19. avgusta je v vojvodinskem selu Bači izbruhnil požar na strehi tamkajšnje katoliške cerkve.

Ogenj se je hitro razširil ter upepelil tudi sosedna poslopja. Cerkev in štiri hiše so pogorele do tal. Škoda znaša približno 20 milijonov kron.

* Morski pes ulovljen v Bakru. V Ba-kru so v ponedeljek zvečer ulovili ribiž v mreže, ki so bile nastavljene tulum, 4 metre dolgega in nad 700 kilogramov težkega morskega psa. Zverina je zašla v bakarski zaliv ter se zapletla v mreže, katere je močno strgala, vendar se je ri-bičem končno posrečilo, potegniti na suho redki plen. Ko so ribiči razparali morsk-ega psa, so našli v njegovem želodcu med drugim vrečo, v kateri je bila zašita mač-ka. Ker so ulovljeno ženko videli ribiči dan poprej v družbi morskega psa moške-ga spola, upajo, da bodo tudi njega kmalu dobili v svoje mreže.

* Utopljenje v Blejskem jezeru. Kakor smo svojočasno poročali, je dne 9. t. m. tovarniški delavec Josip Humer na Jesen-jicah spremlil nekoga Nemca na njegovo prošnjo iz Hrovatove gostline v Vintgar. Od takrat ni bilo več sledu za Humerjem. Sedaj se nam poroča, da so ga našli v Blejskem jezeru, vendar pa še ni dognano, ali gre v tem slučaju za nesrečo ali samomor.

* Samomor kraljevega gardista. V pe-tek se je ustrelil na Bledu neki vojak kraljevske garde iz strahu, ker je za-spal na straži.

* Smrt v Vintgarju. Iz Blejske Dobrave se nam poroča, da je dne 19. t. m. padla tamkaj po nepravilnosti dveletna hčerka tovarniškega delavca Šmida v Vintgar iz utonila.

* Železniški nezgodi. V bližini želez-niške postaje «Svetozar Miletić» je to-vorni vlak skočil iz tira. En vagon se je prevrnil ter zadržal navzdol po nasipu. Obrat je bil za 12 ur ustavljen. Simplon Ekspres je imel deset ur zamude. — Na železniški postaji v Subotici sta trčila skupaj dva vlaka, pri čemer je bilo raz-bitih sedem vagonov. Ljudskih žrtv ni.

* Razne nezgode. Srečko Anžič, gimna-zijec iz Vrhnjega pri Novem mestu, je dne 19. t. m. padel tako nesrečno s ko-lesa, da je dobil težke notranje poškod-be.

* Madžarski častnik pobegnil v Jugo-slavijo. Pri Dolnji Lendavi so prijeli madžarskega častnika, ki je v popolni opremi prišel preko meje v Jugoslavijo. Zaslišan od naše oblasti je izjavil, da je pobegnil iz Madžarske iz političnih razlogov.

* Rop na Pohorju. Pretekli teden sta Ali od Sv. Boltenka proti Mariborski koči dve Mariborčanki, ki sta zaostali za večjo družbo. Blizu Sv. Boltenka ju je naenkrat napadel neznan fant in vzal Eml Lorger zlato uro in zlato zapesnitico. Orožnik Kramer iz Studene pa je že čez dva dni izsledil storilca 18letnega Franca Vero-nika iz občine Pohorje. Fant je najprej tajil, pri konfrontaciji pa sta ga dekleti spoznali, nakar je priznal rop ter povedal, kam je zakopal uro. Zakopano uro so res našli na označenem mestu, fanta pa izro-čili sodišču.

* Vtihotapljen avtomobil. Carinarna v Železnikih sporoča, da je bil te dni na cesti Podbrdo-Skofja Loka iz Italije vti-hotapljen v našo državo vov, črno pobar-van avtomobil, pokrit s streho iz tem-porjave kože. Za vtihotapci so uvedena poizvedovanja.

* Dojenčki in otroci postanejo možni po uživanju «tufantov» hranilne moke, ki se dobiva povsod. Glavna zaloga: dro-gerija «Adrija», Ljubljana, Selenburgova ulica. 157

* Pokusite specialna vina v stekleni-cah slovite trdke Gjuro Valjak, Grajska klet v Mariboru. Dobijo se po vseh ho-telih, karavnih in restavracijah širom naše domovine. 167

* Pozor, industrijalci in trgovci! Legiti-macije za VI. vzorčni velesejem in Pragi dobite v češkoslovaškem konzulatu, Ljub-ljana Breg 8 in Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3. 1263

Domače borze

22. avgusta:

ZAGREB. Pri efekth se pozna vpliv baissae na dunajskem tržišču. Občutilo se je zopet pomanjkanje blaga. Tečaj po-lagoma nazaduje. Na deviznem tržišču je vladalo veliko povpraševanje. Inter-venција Narodne banke je bila izdatna. Tečaj niso mnogo narasli. Devize: Du-naj 0.12375-0.13475, Berlin 0.0017-0.00225, Budimpešta 0.525-0.575, Bu-karešta 47-49, Italija 411.5-414, London 437-438, Newy. ček 95-95.75, Pariz 535-542.5, Praga 281.5-283, Svica 1737.5-1740, Varšava 0.035-0.045. Valute: dolar 94.25-94.75, avstrijske krone 0.13275-0.13375, češke krone 277-279, francoski franki 530, madžarske krone 0.30-0.40, rumunski lei 43-46, švicar-ski franki 1730. Efekti: Eskompta 167, Hipotekarne 115-120, Ljub. kredit-na 236-237.5, Praštediona 1177.5-1182.7 Trbovlje 1000.

BEograd. Na današnji borzi je bila tendenca čvrsta. Blaga je bilo malo. Devize: Berlin 0.0018-0.0019, Dunaj 0.1337-0.1340, Bukarešta 45.50-45.75, London 437.50-437.75, Milan 413.50, Newyork 95.25-95.75, Pariz 535, Praga 282.50-283. Valute: češke krone 281.

Fisk Delniške tiskarne. d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Pr. Brozovič.

Trboveljski premog in drva

Ima stalno v zalogi vsake množino Društva ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Tel. 220

Veliki inkvizitor

Ljubzenski roman iz najslamotnejše dobe človeške zgodovine.

Inkvizitor je primerjal oba podpisa, oba papirja in datuma: vse je bilo enako, a vendar —

Inkvizitor je zvil obe pismi, si jih porinil v rokav in zroč posmehljivo Ivana Aviljskega, je dejal končno:

«Premislilno si stvar, kaj je storiti... Don Vargas in vi, oče, lahko gresta... Sejo zaključujem... In zopet se je pokrival, vstal in odšel...»

Berila sta zgrabila grofa in ga odnesla iz dvorane, rablji, pisarji in notariji so izginili za zavesami. Vse je hitelo na prosto ter se živo razgovarjalo.

«Kaj je govorila blazna opatka!»
«Ti verjameš, da je blazna?»
«Torej je govorila resnico?»
«No, pa onih dvajset dam, ki jih je imel inkvizitor v spalnici v eni sami noči?»

«Ej no, bilo jih je le deset!»
«Pravijo, da samo osem!»
«Hehehe! Dvajset ali osem — junak je vsekakor!»
«Hehehe!»
«Hihih!»
«Grofa pa sežgo.»
«Saj ni za nič več drugega na svetu.»

«Ker je čisto posušen, bo prav do bro gorel!»
«Hahahaha!»

Vse križem se je dovtipkoval in smejala.

V dvorani sta ostala le Ivan Aviljski in Estevan Vargaški s spremljevalci.

«De Valero edini pozna kralja!» je dejal apostol. «Strašno! Neverjetno!»
«Tako smo propadli... nobene pomoči ni... celo kralj je figa-mož... O Španija, bedna domovina moja!... O, Dolores, Dolores!» je jadikoval Estevan.

«In zato pravica še enkrat in zadnjič,» je zarezal Manofina, «vsakati je treba — vse drugo je larifari!»

«Zvečer pred Gardunijo!» je pokimal Estevan in odhajal. «V zmago ali smrt!»

XXVII

Ples pri svetiljkah.

Ko se je Manofina bližal palači Gardunije, so se mu raztezale nosnice kakor arabeski konju, ki zagleda šot svojega gospoda. Niti Culevrina se ni mogla iznebiti tistega rahlega trepetanja v srcu, ki ga občuti vsak človek, ko se po dolgem času zopet bliža ljubemu kraju.

Noč je bila topla in temna; že davno je zašel mesec. Bila je noč sanjarij in zarotnikov.

Ko sta prekoračila zunanje ruševine ter smuknila skozi goste grmljeve, sta presenečena obstala. Celotno svetiljko sta zagledala med stebrovjem in začula sta živkne kitare in ropot pandar.

«Veseli so nocoji!» se je nasmejala biva serena. «Bržčas je konec kakega posta.»

«Ali pa se radujejo bodočega zasluzka,» je dejal Manofina in se oklenil tesneje dekleta.

Tedaj je stopil iz grma Coco.

«Točna sta — kakor zmerom,» je rekel in pozdravil. «Dovolite, sennorita seestra, da vas jaz uvedem na plesišče!» in galantno je ponudil sestri desni komolec.

Alguazil in krčmar Coco je vstopil s Culevrino na prag, za njima pa je šel Manofina.

V dvorani je bilo svetlo kakor podnevi. Na vsakem stebriču sta tičali dve bakliji, ki sta brizgali iskre in se kadili pod strop. Po tleh okoli stebrov so ležale preproge, pred vsakim stebrom je sedela ženska in se naslanjala, pred njo pa je sedel možki in slovel na njenih skrčenih kolenih. Po sredi so plesali parčki.

Bum! mandango, ta pesem ljubezni, izraženi v pantomimi, je zavzel vse duše; mandango so sledili cachucha, mu-truca in jerezona. Vesela in neutrudna je bila pestra družba in nihče ni bil slutil, da so ti vztrajni, ljubeznivi in vseskozi dostojni plesalci rokoma v in razbojniki, te koketne in graciozne plesalke pa tatice, ogleduhinje, tihotapke in rafinirane zapeljivke za denar.

Le nekaj guapov in chivatov, ki niso plesali, je skočilo na noge in hitelo k Manofini in par seren je objelo Culevrino. Drugi so slepi in gluhi za vse plesali dalje.

Na koncu dvorane je sedel Mandaminto sredi starih guapov in zrl na svoje podanike. Ko je zagledal Coca in njegovega spremljevalca, se je takoj dvignil in šel nasproti. Podal je Manofini roko in takoj vprašal:

«Dovoljeno?»
«Dovoljeno,» je odgovoril Manofina.
«Kolik?»
«200!»
«200? Hm!»
«Sprejemam?»
«Naloga?»

«Na dan autodafeja naskočimo spre-vod. Vi odvedete velikega inkvizitorja in ga držite dva polna dneva tu spodaj v kleti; obenem naskočimo jetnišnico, odvedemo sennorito Dolores in rešimo vse jetnike, ki morejo še bežati, in tretji dan izpustite jetnika,» je dejal Manofina.

«200! Jako lepo!» je rekel Mandaminto. «A tretji dan nam da veliki inkvizitor vsem polomiti kosti in od-trgati glave. Ne, ne, bratec, taka kupčija je nor samomor.»

Manofina je poznal poglavarja. Prav nič se ni razburil, samo z rameni je skomizgnil in se okrenil k Culevrini:

«Torej pa pojdiva plesati!»
«Pa pojdiva!» je dejala malomarno. Culevrina je bila slovita kot izvrstna plesalka in vrhu tega je znala peti canno, da bi najbolj posušenemu puščajniku zavrela kri po žilah. Ze se je priklonil Manofina svoji ljubici kakor

popoln kavalir najfinejši dami, jo narahlo prijel za štiri prste ter hotel oditi.

Mandaminto pa je razmišljal:

«200.000 realov! Prekrasen zaslužek. Toda naj dajo 400.000! Potem velikega inkvizitorja ne odvedemo, nego ga na mestu zatamnimo. Zaslužka nam ne privošči itak nobenega več. Nato pride novi veliki inkvizitor in kupčija se začne znova...» Na glas pa je dejal:

«Stoji! Sam hočem govoriti z gospodi.»

«Ali sprejemam?» je vprašal Manofino in pritisnil dekliško ročico na svoje prsi.

«Da... Toda dogovorimo se sami!» je odgovoril glavar. «Pokdi ponje in jih privedi v zakristijo!»

Manofina in Culevrina sta odšla, Mandaminto in Coco pa sta stopila za stebre, korakala deset korakov ter stopila v obokan prostor, ki je služil nek-daj kot zakristija poleg kapelice v palači. Tam sta prižgala tri baklje. Mandaminto je pripravil pergament, črnilo in veliko, debelo orlovsko pero.

Tedaj so vstopili don Estevan Vargaški, don Radriguez de Valero, don Ximenes de Herrera in Manofina.

Svečanostno resno se je poklonil glavar rokoma v in razbojnikov, a gos-podje so odzdravili hladno, a kavalirsko.

«Torej, mojster?» je vprašal Estevan. «Ali ste pripravljeni sprejeti nalogo, ki vam je znana?»

«Nalogo sprejemam in jo — menda poznate mojo zanesljivost in točnost — izvršim temeljito,» je odgovoril glavar. «Postavim vam 400 mož in žensk na noge, med njimi vsaj 300 oboroženih. Toda dodati morate še 100.000 realov za potne stroške in razne nagrade.»

«100.000 dam jaz,» je dejal Ximenes de Herrera.

«Dobro. A kaj naj zasluži pri tem blagajna naše bratovščine?» je vprašal glavar. «Računajte, sennores! 200 tisoč razdelim med 400 mobilizirancev, 100.000 porabim za potne stroške in

nagrade. Po našem uspehu, ki dvigne ves državni in cerkveni prah, se nato bo treba skriti po vseh španskih brlogih in tihati po njih nekaj mesecev brez vsakršnega zaslužka. Nihče se ne prikaže na svetlo, da ga ne prikrajšajo za glavo. Naša blagajna bo torej morala živeti nekaj mesecev, morda vse leto 400 oseb, med temi mnoge z otroki in sorodniki.»

«20.000 realov dam jaz,» je izjavil don Valero. «Potem sem pa skoraj brez imetka.»

«20.000 realov pridam še jaz, a več ne morem,» je dejal Estevan.

«Zadostuje... kupčija z Gardunijo ne sme biti umazana in moje načelo je, da ne odiram naših naročnikov. Toda pošteno delo zasluži pošteno plačilo,» je govoril glavar, sedel in vzel v roke pero. «Zato treba našo pogodbo napi-sati in podpisati. Prosim, narekujete!»

Estevan je narekoval:

«Jaz, Estevan de Vargas se zave-ram pri svoji časti, da izplačam Mandamintu, mojstru bratovščine Gardunije, vsoto 200.000 realov za 400 članov in dodam za blagajno te bratovščine še 20.000 realov na dan po avtodafeju v Sevilji, t. j. dne 10. junija t. l. pod po-gojem, da Gardunija povsem točno iz-vrši naše naročilo.»

V Sevilji, koncem maja 1534.

Estevan de Vargas.

Nato sta narekovala don de Herrera in don Valero ter so obveznice podpi-sali drug za drugim.

«Zdaj zapišem in podpišem še jaz vaše naročilo,» je dejal Mandaminto, «da ne bo kasneje nesporazumljenja in prerekanka.»

1.) Po naročilu znanih mi treh ka-valirjev se zavezujem na dan avto-dafeja postaviti 400 članov bratovščine Gardunije in sicer guapov, postulantov, chivatov, koberter in seren, po sevil-skih ulicah, koder se bo pomikal spre-vod ter pred jetnišnico sv. oficija, ka-kor se bo zdelo meni primerno, da do-sežem sledeči uspeh:

(Dalje prihodnje)

Vseh vrst
vino in žganje

ŠPIRIT IZ ARKOVE TOVARNE

Vseh vrst
vino in žganje

Sirovi — rafinirani 96,7 %.. najfinejši brez vonja, vedno na skladišču po najnižjih cenah — Gorljivi

Ljubljana „VINEA“ Rudnik :::
Telefon 5-18 družba z o. z. Telefon 5-18

Cognac medicinal!

Generalno zastopstvo tovarne „Arko“, Zagreb
Tovarna špirta, kvasa, likerja, konjaka etc.

Liqueur Triple Sec!

Splošna knjižnica

v založbi

4330

Zvezne tiskarne in knjigarne

v Ljubljani

Izšli so zvezki:

- Št. 1. Ivan Albrecht: **Ranjena gruda**, izvirna povest, 104 strani, broš. Din 12.—, vez. Din 17.—.
- Št. 2. Rade Murnik: **Na Bledu**, izvirna povest, 181 strani, broširano Din 16.—, vez. Din 22.—.
- Št. 3. Ivan Remsen: **Testament**, ljudska drama v 4 dejanjih, 106 strani, broš. Din 12.—, vez. Din 17.—.
- Št. 4. Cvetko Golar: **Poletno klasje**, izbrane pesmi, 184 strani, broš. Din 20.—, vez. Din 26.—.
- Št. 5. Fran Milčinski: **Gospod Fridolin Zelna in njegova družina**, veselomoderne humoreske, 72 strani, broširano Din 8.—, vez. Din 13.—.

Cene se razumejo brez poštnine.

Cenjena naročila naj se pošiljajo na: Zvezno tiskarno in knjigarno — oddelček knjigarna — Ljubljana, Marijin trg št. 8. — Tel. št. 44.

POZOR!

V noči od 28. na 29. ju-lija t. l. se je zgodil lovski pos, istrski brak, približno 50 cm visok, gladke diake, bele barve, rumenih nšes, star poldrugo leto. Ime mn je »istok«. Najbrž je ostal v kaki vasi pod Ljubljano. Najditelj dobi 100 Din. — Ivan Ožbolt, nadlovce, Sp. Zadobrova, pošta Dev. Mar. v Polju. 4321

PETER KOBAL

KRANI (Slovenija), 4078

Tvorilca za vakovrstne bla-zine iz žime in morske trave in za žimice na vzmeteh. Specijalna trdnaka za izdelovanje klubskih garitur.

Najbolje cene! Najboljše! Izdečki! Zadržite se! Eforte in osilke!

Kupujte učne knjige

za

ljudske, meščanske, srednje in strokovne šole
v knjigarni TISKOVNE ZADRUGE v Ljubljani,
Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

ZAHVALA.

Ob bridki nesreči, ki nas je zadela z nenadno izgubo našega iskrenoljubljenega brata in strica, gospoda

Josipa Sterleta

nam je bila vsestranska pomoč in sočustvovanje izredna srčna uteha.

Globoko hvaležni se na tem mestu srčno zahvaljujemo predvsem gosp. Cirilu Korošcu za požrtvovalno iskreno prijateljsko pomoč in skrb za rajnika, dalje gg. Pestotniku, Kovačiču, čast. župniku Movčinovec v Derventi, Bosna, M. Simiću, stud. jur. iz Beograda; primariju dr. Jenko in dr. Stojko za zdravstveno pomoč, cenj. gostom hotela Sv. Duh za daro-vane vence, čast. župniku Golfu iz Srednje vasi za opravilo, dr. Vavpotiču, vodji okraj-nega glavarstva v Radovljici in dr. Jelovšku, okr. zdravniku v Radovljici.

Posebej se še zahvaljujemo gg. Lapajnetu in ugledni družbi „Indus“ za naklonjene avtomobile v svrhu prevoza komisije in prepeljave ranjkega v Ljubljano, vodstvu zavoda „Jo-žefinum“, čast. duhovščini sv. Peter, vsem, čast. gostom duhovnikom hotela Sv. Duh za opravljene posmrtnice in requiem sv. Duhu in pri sv. Janezu v Bohinju, čast. univerz. prof. dr. Slaviču za opravljeni requiem v zavodu „Josefinum“ ter vsem ljubim daro-valcem vencev in cvetja in vsem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

V LJUBLJANI, dne 22. avgusta 1923.

Globoko žalujoči ostali.

4845

IVAN ANŽIČ

posesnikov sin.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek dne 24. t. m. ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti v Štepanji vasi št. 13 na pokopališče k Božjem grobmu.

V Štepanji vasi, dne 21. avgusta 1923.

Žalujoči: Anton Anžič, oče; Stefan, brat; Franoka in Pepca, sestr.

484